

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pôd napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 2. marca 1907.

Štev. 9.

**Današnja številka obsega 8 strani in
prilogo „Volilni katekizem za volitve v dr-
žavni zbor po novi volilni postavi“.**

Za obstanek!

Svoj čas se je nekdo ponorčeval iz naših
bratov Hrvatov, češ, ako sta le dva skupaj, imata
že tri stranke, dandanes bi pa skoraj najboljši
pristojal ta izrek nam Slovincem, kajti strankar-
stvo v Slovincih se je zadnji čas razvilo tako
zelo, da bo treba ustanoviti par novih tiskaren,
ker sicer kmalu ne bodo imela „glasila“ raznih
strank več prostora v dosedanjih. Ne vemo v
resnici, kaj naj porečemo k tej tupa tam narav-
nost strastni želji posameznikov po „vodilnih
ulogah“, kajti prepričani smo, da je večina teh
novih strank in stranic, ako jih zasledujemo do
njihovega prvega vira, res le izšlo iz osebnih mo-
tivov, največkrat niti prav „čistih“. Z druge strani
pa nikakor ne maramo odrekati nikomur svobod-
nega lastnega prepričanja, in to tem manj, ker
vemo, da se le v medsebojnem boju izčistijo zna-
čaji, da je resnico treba iskati, da je pot do res-
nice trnjeva in da marsikomu raztrga to trnje
ovčjo kožo z volčjega telesa. Vprašamo pa ven-
darle: ali poldrugi milijonček Slovencev res to-
liko časa in toliko potrebe za tak šport?

Volilna reforma je dala močnejšim narodom,
kakor je slovenski, precej misliti: Čehi, v poli-
tičnih bojih ojeklenel narod, se pripravljajo na
skupen, edinstven boj proti nemštvu, Poljaki po-
znajo sicer strankarstvo, ali le znotraj, na zunaj
so nerazdružljivi, Italijani, bodisi Primorec ali Ti-
rolec, pozna le eno, italijansko misel, Nemci se
zgrinjajo v eden, mogočen krog, le mi Slovenci,
mi si privoščujemo svoj prav posebni „športlec“,
mi si plujemo z nekim prav posebnim veseljem
drug drugemu obraz, v nemalo veselje naših na-
sprotnikov in še mnogo večjo njihovo korist. I
seveda, saj imamo časa dovolj zato, in potreba
je tudi velikanska! Ako pri tem in vsled tega
kulturno in gospodarsko napredujemo rakovo
pot, to nič ne dene, in ako nas smatrajo naši
nasprotniki že za politično uničene, kaj to, da le
zadostimo svojim strankarskim strastem, pa je

stvar rešena. Hladnokrvno, saj nas to ne zanima
toliko, prepuščamo delo svojim nasprotnikom, naš
glavni namen je: razbistriti pojme, in
ko bo zadnji Slovenec razbistren, da se bo vi-
delo skozenj kakor skozi steklo v oknu, potem
bo Slovenija rešena. Živio! In če še kdo tedaj
ostane, da ne bo imel svoje posebne stranke,
ustanovimo zanj poseben mandat, posebno stranko,
posebno tiskarno, poseben list, poseben pravopis
itd. itd.

V Gradcu se je vršilo te dni zborovanje
nemških obrambnih društev. Sicer ne verjamemo,
da bi ta stvar zanimala Slovence, ali vzlic temu
naj se drznemo opozoriti tega ali onega, ki bi
imel časa zato, da si stvar nekoliko premisli.
Tiče se to nemškega „šulferajna“ in „šudmarke“.

Predsednik „šulferajna“ je izrekel o tem
društvu približno tele besede: „Nemški šulferajn“
je postal si la, to smemo trditi. Njegovo delo-
vanje nas upravičuje zato. Ni ga drugje primera,
da bi kako drugo društvo, ki obstoji nad četrt
stoletja, društvo, ki zasleduje le idealne cilje, tako
krepko napredovalo na začrtani poti v čast usta-
noviteljem in našemu (nemškemu) narodu v
obrambo! Delovanje „šulferajnov“ obsega vse
dežele, kajti povsod so naši narodni pristaši zelo
ogroženi. Na Spodnjem Štajerskem moramo obra-
niti nemška mesta slovenskega oklepa, na Mo-
ravskem yarovati nemške manjšine z otroškimi
vrtni, na Češkem skrbeti zato, da dobivajo otroci,
ki so všolani v čeških šolah, vzlic temu nemški
pouk. Kaj vse je storil nemški „šulferajn“, do-
kazuje sto in sto šol od Krkonošev pa do Adrije,
naznanjajo tisoči in tisoči goldinarjev. Društvo je
storilo še več, ni samo vzgojevalo otrok nemško
in jih ohranilo materinemu jeziku, vzgojevalo je
tudi odrasle v narodno zavedne može
in žene! ... Pojdite vun v jezikovno mešane
dežele, oglejte si stiske svojih sonarodnjakov,
oglejte si delo, ki ga je že dovršil in ga mora
še dovršiti „šulferajn“, in potem pojdite k svojim
sonarodnjakom in učite jih, da se njih čene
sme imenovati Nemci, kdor ne
izpolnjuje svoje nemške dolž-
nosti! In če greste vun, izrabite brezobzirno,
če je treba, svoje stališče, da bo vsak Nemec iz-
vršil svojo dolžnost. Ako se to zgodi, potem je

zagotovljena bodočnost nemškega naroda, ne-
odvisna od naklonjenosti ali ne-
naklonjenosti kraljev, neodvisna
od dobrohotnosti vlade, zago-
tovljena po lastni narodovi moči!“
— „šulferajn“ je izdal samo za Štajersko za časa
svojega obstanka 1.060.000 K.

In „šudmarka“?

„Naloga obrambnih društev je, na lastnih
tleh vzgojiti prosto ljudstvo, da moramo sami
vživati sad svojega dela. Zato pa proč z malo-
vernostjo in malodušnostjo! Šest milijonov Čehov
more mirno počehovati, 1½ milijona Slovencev
mirno poslovenjevati (?), 700.000 Lahov mirno
polahovati, ali kdor o 9½ milijona Nemcev v
Avstriji govori o „germanizaciji“, velja večkrat za
norca. Mi pristaši obrambnih društev nočemo
samo o b d r ž a t i, kar je našega, temveč ho-
čemo d o b i t i n a z a j, kar se je izgubilo vsled
slabosti in mlačnosti naših prednikov. Germani-
zacija je smoter nemškega obrambnega dela.
Kdor ima zemljo, ima moč. Zato je glavna skrb
„šudmarke“, da se zemlja ne izgubi. Pa ne samo
kmetje naj se pošiljajo v ogrožene kraje, temveč
tudi obrtniki in rokodelci. Da smo znali ger-
manizirati, se da dokazati s števil-
kami. Ravno delo obrambnih društev je doseglo
v zadnjih desetih letih preobrat v boljše. Tako
je na Štajerskem naraslo nemško prebivalstvo
od 67 na 68%, na Koroškem od 71 na
74½%. Ako bo šlo tako naprej, bi bila Ko-
roška v 80 letih popolnoma nemška dežela!
In tako smemo reči, da ima „šudmarkino“ delo
v alpskih deželah velikanske uspehe. In to delo
ob jezikovni meji še ni vse. Spodaj ob Adriji
so se ustvarili novi nemški jezikovni otoki. Upam,
da bo nemštvo v Trstu v kratkih letih činitelj,
s katerim bodo morali Italijani računati. V Pulju
so razmere še boljše. Tu so posebno v višjih
krogih Nemci odločilni. Ako delamo na jugu, je
to delo največjega gospodarskega pomena.
Rabimo močno vojsko in močno mornarico, kajti
to so edini ostanki nemške nadvlade p Avstriji.
1.500.000 glav (to smo mi Slovenci!) nas
loči od morja, kaj to pomeni proti 9½
milijonov Nemcev? Zato pa: „Gebt Raum,
Ihr Völker, unserem Schritt!“ Potem bomo zopet

PODLISTEK.

Hanjškovo vasovanje.

(Spisal F. Plemič.)

Hajnšek se je nekoč pogledal v zrcalu in
opazil je, da ima pod nosom že precejšnje dla-
kice, in da je nastopil tudi zanj čas, ko ga bodo
nazivali „fant od fare“. Nato se je že delj časa
pripravljaj ter se pomešaval pogosto med pri-
znane fante. Seveda je to storil le ob nedeljah
in v cerkvi, ker le tam je bil varen, da ga ne
zapode iz svoje srede. Nič več ni poklekoval
pred oltarjem med šolskimi dečki, temveč se je
držal bolj odzadaj pod korom, ter zrl v njegov
strop v neprestanem strahu, da se zdajinzdaj
sesuje kor z orgljami vred na njegovo butico.
Sicer je tudi opazil, da ga drugi fantje pogledu-
jejo precej po strani, in tudi župnik ga je par-
krat počastil s posebnim pogledom čez zlate na-
očnike z lece dol.

Pa kaj to, on je vztrajal. Fantje so veči-
noma odrinili k vojakom, župnik je postal proš
ter odšel iz vasi.

Sedaj je imel proste roke ter je pričel resno
premišljevali, kako bi prišel do onih dveh stva-
ric, ki ste koroškemu fantu neobhodno potrebni,
t. j. do pipe in ljubice. Brez „fajfe in dečve“ ga
ni pravega fanta, to stoji in to je vedel tudi naš
Hajnšek.

Najprej se je lotil prvega, ker se mu je
zdelo lažje.

Nekega dne je tedaj stopil v cerkovnikovo
prodajalnico ter si pustil pokazati razne lule.
Cerkovnik mu položil cel izbor na mizo ter mu
rih priporočal od prve do zadnje. Hanjšku je bilo
javno tako pri srcu, kakor je na primer študentu,
ko gre kupovati prve rokavice. Zardel je v vidni
zadregi. Če bi le vedel, katero si izbrati. Pipa
mu je bila slednjič le pipa in nič drugega, in
vzel bi takoj prvo, a hotel je lepo slikano por-
celanko. Tu pa je bil križ. Take s cesarjevo po-
dobo, ali z avstrijskim grbom gotovo niso zanj.
Te so bile bolj za fante, ki so prišli od vojakov.
Z lovskimi prizori so zopet le bolj za lovce, a
lovca ni bil. Slednjič pa si je vendar eno izbral,
naslikana je bila ženska glava na njej.

„Tole vzamem!“

„Le jo vzemi! Ta je najbolj pripravna zate,“
reče šaljivi cerkovnik. „Tako ti ne bo potreba
kupovati še dekleta posebej.“

Hanjšek je pipo plačal ter jo skril v suknjo.
Nažgati si jo, ej tega si še ni upal tako javno
po vasi. Lahko bi ga videl oče, nu in potem...!
Zato pa je Hanjšek basal svojo pipo in jo kadil
ter zraven grozno pljuval, kadar je šel iz vasi
na polje; tam je bil varen.

Varen?

Da, dokler ni srečal starega Malijsa, ki je
bil najtrdnjši kmet v vasi, starešina in predse-

nik krajnega šolskega sveta. Njegova beseda je
veljala za tri, njegova roka pa izdala tudi za tri.
O tem se je Hanjšek takoj prepričal, ko je sre-
čal Malijsa tam zunaj v „ovšju“. Hajnšek je imel
pipo v ustih ter debelo puhaj dim od sebe in
si mislil: „To bo Mali gledal sedaj!“

Mali ga je res gledal ter je tako ostrmel,
da je pozabil iti dalje. Hajnšek je tudi obstal,
ker je Mali zavzel vso pot.

„Fant, še ovšje boš zasmodil,“ je zakričal
Mali. „Jaz ti bom dal pipo, ti mlekozobnež ti!“

In švrk! je imel Hanjšek tako po zobeh,
da se mu je pipa razletela ob nekem deblu na
debelejše kose, potem pa na kameniti poti na
drobnejše. —

Ker je imel Hanjšek tako smolo s pipo,
sklenil je poskusiti svojo srečo v ljubezni.

„Kdor ima drugod smolo, ima pa pri de-
kletih srečo,“ se je tolažil ter hodil na ogled —
ne za deklicami, temveč najprej za — lestvicami.
„Vsak fant mora vedeti najprej za kakšne lestvice,“
si je mislil, „potem se najde kmalu kakšno dekle.“

Pa ni preudaril niti tako napačno. Vsak se
ženi po svoje. Knezi in kralji se ženijo po di-
plomatičnih pisarnah. Odlična gospoda po kras-
nih dvoranah, stari samci po časopisih in tako
dalje, koroški fant se ženi po lestvicah, on te-
daj v istini — leze v zakonski jarem. Zaljub-
ljencem po drugih krajih so duri bolj pripravne,

Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

mogli razobesiti na tržaški mestni hiši črno-rdečezlato zastavo. Mi hočemo trgovati in brodariti po nemškem morju! — Če se v Avstriji ni gemaniziralo, potem so le avstrijska vlada in voditelji naroda dokazali, da za germanizacijo niso bili zmožni! Z obrambnim društvenim delom si zopet pribori politična moč v državi: „Gott hat uns hier siegen lassen, weil wir die Besseren sind!“

Komur je v resnici kaj na bodočnosti našega slovenskega naroda, bo gotovo z vso resnostjo premišljeval o teh izvajanjih, posebno pa jih priporočamo koroškim Slovencem v preudarek, saj koroški Slovenci smo prvi na vrsti. Volilna reforma sama, otrok avstrijske vlade, ki ni bila zmožna za germanizacijo, in najšovinističnejših voditeljev nemštva v Avstriji, ki najbrž tudi niso zmožni za germanizacijo, nas je privedla do roba propada, kaj nam pa prinesejo volitve, o tem pač še ne moremo s polno gotovostjo sklepati. Vsekakor pa nam ti tako odločno povedani nameni naših nasprotnikov tako jasno kličejo v spomin, da je treba napeti vse, prav vse sile, da vsaj za nekaj časa še zajezimo vedno silnejše na nas udarjajoče vsenemško valovje. Sedaj je še čas, ali zadnji! Ako sedaj ne storimo svoje dolžnosti, je v bodoče ne bomo več — mogli, če bi tudi hoteli. Za naš obstanek se gre, ne vadjajo več samo za naše suknje, temveč za nas same. „1.500.000 glav nas loči od morja, kaj to pomeni proti 9¹/₂ milijonov Nemcev!“ Kaj šele pomeni proti tem milijonom 100.000 koroških Slovencev! Kaj šele, če se polovica teh 100.000 ne zaveda svojega roda in jezika, in če je druga polovica mlačna, troma, če jih med sto našteješ na prsti ene roke one, ki se v resnici zanimajo za delovanje med narodom in za narod! Smrtna nevarnost, pravijo, da oživi napol mrtvega in stori največjega strahopetneža junaka, naj bi tudi pri koroških Slovencih delala take čudeže!

In drugi Slovenci? Zdi se nam, da bi jim tudi ne škodovalo, ako bi si nekoliko resnejše, kakor pa doslej, predložili bodočnost slovenskega naroda na podlagi zgoraj navedenih podetkov o prodiranju nemštva proti jugu. Potem, mislimo, bi ne bilo toliko časa, še manj pa potrebe za razne posebne klobasice, po katerih se cede sline celi vrsti starih in novih „narodnih voditeljev in prvakov,“ posebno pa takih, katerih zmožnosti potrebujejo še prejšnjih pripomočkov, da bodo mogli pojmovati malenkosti, kaj šele, da se oprimejo velikih del. Govori in piše se pri nas vsa sila o vsem in vsečem, posebno koroški Slovenci imamo v zadnjem času svetovalcev, javnih in tajnih, da že ne vemo, kam z njimi, ali da bi se kdo poleg peresa in jezika oprijel tudi — dela, takih je bore malo, ali pa nič. Podrobno delo, podrobno delo in še enkrat podrobno delo! Tako se glasi vsakdanji klic, ali to je tudi vse. Kako naj se dela, kje naj se dela, tega pa nihče ne pokaže z — zgledom, ali pa morda obstoji to „podrobno delo“ v tem, da naj se razbijemo v nekaj novih stank, z novimi „programi,“ novimi časopisi i. t. d. Prej da se

Slovenem razbistri pojem o podrobnem delu, že podrobnega dela več rabili ne bomo. Sicer smo prepričani, da se bo tuptam smatralo to zopet za pojav sentimentalnega koroškega pesimizma, a nam se le vse zdi, da je tak pesimizem še vedno boljši, kakor optimizem s katerim liže tele sol iz mesarjeve roke, ko se ga vodi v klavnico.

„Gott hat uns hier siegen lassen, weil wir die Besseren sind!“ Končno bi človek res že mislil, da je to resnica, kajti če nas niso o tem prepričali naši nasprotniki, prihaja nam po vsem tem to prepričanje skoraj nehote iz nas samih, vsaj tistim izmed nas, ki zasledujejo s treznim očesom našo res specifično slovensko medsebojno bojevitost z vsemi njenimi pestrimi bojami in okraski. Da se je zadnjih 25 let vsaj polovico te med seboj se uničujoče sile naperjalo na zunaj, ne bi naši nasprotniki s tako samozavestjo govorili o „siegen“ in „die Besseren,“ ali žal, sekali smo le sami po sebi, a iveri, ki so padale od nas, so pobirali in še pobiraje naši nasprotniki, smejoč se pljuskom, ki jih mečemo sebi v obraz. Pa da bo kedaj boljše?

Ah, kaj še: „boljši“ sede pri bogato obloženi mizi in se krohotajo paglavcem pretejavajočim se v luži za vinarje, ki jim jih mečejo s prvega nadstropja!

Koroške novice.

Gospodom zaupnikom! Državnozbornske volitve so razpisane z dnem 19. februarja. Ponašljamo torej še enkrat, kar smo že omenili v zadnji številki, da je ta dan velikega pomena z ozirom na sestavo volilnih imenikov. Kdor do 19. februarja še ni bival eno celo leto v občini, nima volilne pravice. Ravno tako nima volilne pravice, kdor do 19. februarja ni dovršil 24 let. Gospodje zaupniki, Vaša naloga je, poskrbeti za to, da bodo volilni imeniki pravilno sestavljeni. Pozor torej, da se pravočasno ogleda volilni imenik in ravno tako pravočasno izvrše potrebne reklamacije!

Volilni katekizem. Današnja številka ima priložen „volilni katekizem“ za državnozbornske volitve. Vsem našim somišljenikom toplo priporočamo, da se čim najnatančneje seznanijo z vsebino te knjižice, posebno pa to priporočamo gospodom zaupnikom!

Tiskarski škrat je v zadnjem „Miru“, skoraj bi rekli, neusmiljeno gospodaril. Naj danes popravimo vsaj glavne pogreške, ki najbolj motijo. V uvodnem članku naj se bere: „v Labudski dolini popolnoma nov mož“, ne pa „nor“. Dalje v vesti „Razpis državnozbornskih volitev“: „dne 19. februarja“, ne pa „dne 10. februarja“. V vesti „Velikovec“: „Nagele-Sternwirta“, ne pa „Nagel-Sternwitza“. V vesti „Velikovški pivovarnar“: „Ko se je zadnjič dajal v najem občinski lov“, ne pa „Ko je zadnjič itd.“

Seifriz in — resnica. Dan 1. decembra je bil znamenit dan, katerega je treba v zgodovini koroške dežele debelo, in sicer prav debelo

podčrtati. Pa zakaj? Ta dan je namreč izpuštil „neumorno“ delavni državni poslanec Fric Zajfric svoj prvi in zadnji govor v poslansko zbornico. Sicer smo že svoj čas izpregovorili par besedi o tej svet presredujoči novici, ali da se stvar boljše razume, naj danes zopet pretresemo par točk tega govora, katere tako jasno kažejo, da gospod Fric nič ni kaj prijatelj z božjo hčerko resnico. Fric je prebral med tem govorom neko resolucijo, ki se je sklenila dne 4. novembra na nemškutarskem skodu v Svečah, na katerem so bili poleg Košičevega Pepčka, ki tačas še ni bil zaradi svojega lokalnega patrijotizma obsojen na tri dni zapora, sami fužinski uradniki in nekaj komandiranih delavcev, kmeta pa nobenega, posebno iz Sveč ne; Seifriz pa je rekel, da so to resolucijo sklenili — slovenski kmetje, domačini! Če bi kdo drug kaj takega govoril, bi rekli, da se je zlagal. — O naši duhovščini je rekel, da bi morala propovedati mir in prijateljstvo, pa da dela ravno nasprotno. Imenuje jo hujskače in zabavljače, ki hujskajo ljudstvo, namesto da bi svoje stanovske dolžnosti pošteno opravljali. To že ni več laž, temveč zlobno obrekovanje. — Nadalje pravi: „Zaraditega je naše prebivalstvo z veseljem pozdravilo „kancelparagraf“. Fric, kje pa je tisto ljudstvo? Menda tista pijana druhal, ki je na dan občinskih volitev v Žitarivasi, kjer je Fric že 23 let župan, pod njegovim županovanjem čakala slovenskih duhovnikov in drugih slovenskih volilcev z lopatami in volovskimi žilami? Tako Seifrizovo „ljudstvo“ je seveda za „kancelparagraf“. — Nadalje je rekel Seifriz: „Mi damo našim slovenskim sosedom, da morejo živeti in obstati, mi skušamo izboljšati njihove gospodarske razmere, oni dobe pri Nemcih vedno voljne in poštene kupce za svoje pridelke.“ No, no! Seifriz gotovo pri tem ni mislil nase. Gospod Seifriz, kdo pa je tisti, ki je imel leta in leta občinski lov v Žitarivasi za pravo pasjo ceno pod roko v najemu, ako ne gospod Seifriz sam, ki se širokousti, da da slovenskim kmetom, da morejo živeti. Kdo se je pa tako branil, da se da lov na javni dražbi v najem, kjer bi občina dobila najmanj 400 K več, kakor pa je dajal Seifriz? To se pravi farbatati ljudi! To je državni poslanec, ki govori resnico! Kdo je pa tisti, ki ima od benediktincev v najemu gosliško jezero za mal denar, da prodaja za volilne glasove trstje kmetom za steljo? „Ker nisi z nami volil, pa stelje ne dobiš več!“ Kaj, gospod Seifriz, tako se „skuša izboljšati gospodarske razmere slovenskih sosedom“! Bravo, kmečki prijatelj! In pri Nemcih se dobijo voljni kupci za vse, kar kmet pridelja, posebno še zato, ker v gostilni dajejo radi „na puf“, saj se potem rabi ječmen za pivovarno, tele, krava in vol za mesnico, in vse drugo za trgovino s poljskimi pridelki. Škoda, da ne kupujejo še žensk in otrok! Taki „voljni kupci“ so prave pijavke za našega kmeta ker izvlečejo iz njega vse kar pridelja, že prej predno je pridelal. Če bi naš kmet naredil okrog takih „voljnih kupcev“ deset kilometrov velik ovinek, bi ne slišal tolikokrat ropotati bobna, kakor ga pa sliši tako. In Seifriz ne bi mogel reči: „Mi jim tudi omogočimo, da pridejo v svetu naprej!“ Seveda, ko je enkrat vse prodano, potem — se gre naprej! — „Mi jim damo nemško šolsko izobrazbo, da morejo z nemškim jezikom čez meje svojih občin“ — najbrž prosjačit, pa niti tega ne, kajti to takointako vsak ve, da šole, katere hvali Seifriz, skrbje le zato, da so otroci neumnejši, ko izstopijo iz šole, kakor so bili pred vstopom. — Hujska se proti pouku in učiteljem; zato se manjša število prebivalstva v slovenskih delih dežele. Bog pomagaj in sv. Katarina za pravi um in pamet, to ni nerresnica, to ni laž, to ni obrekovanje, temveč prava, čista blaznost. In to je bil vzrok, da se niso izločile nekatere občine iz volilnih okrajev, „da ne bi zadela vseh Slovencev tako žalostna usoda.“ O Zaj, o Fric! neskončna je tvoja dobrot, neizmerna je tvoja ljubezen do nas Slovencev, do tvoje „rein slovenisch“ žitarske občine, v kateri že kraljuješ 23 let in katera ima nesrečo, da je v volilnem okraju, ki je „den klerikalen Slovenen zugesprochen“, kateri imajo grdo navado, da hujskajo proti pouku in učiteljem in zmanjšujejo število prebivalstva! — Pa mislite, da je že konec? O ne! Pa za nas naj bo, ker sicer se je bati, da dobi kdo naših bralcev Seifrizovo bolezen. Vprašamo le slovensko ljudstvo: Kaj praviš, kaj misliš o takem poslancu?

Slovenskim trgovcem! Že parkrat smo namignili slovenskemu trgovstvu, posebno kranjskemu, kako se mu je odprla z novo železnico lepa pot na Koroško. Gotovo, da, s polnim prepričanjem smemo trditi, da ima podjeten slovenski trgovec pri nas na Koroškem polje, na katerem

na Koroškem smo bolj poetični menda, Vrata so za vsakdanjo potrebo, za ljubezen je okno.

Ko je Hajnžek enkrat vedel za svoje „lojtre“, sklenil je iti „trkat na okence“. Slabega okusa ni bil. Izbral si je najlepše deklet v vasi, črnooko Mojčko. Ta mu je bila še najbolj pripravna, ker je bila njegova lestvica precej kratka, in izven Mojčke so imela vsa druga dekleta svoja okenca precej visoko gori pod streho.

Jasne noči tedaj okoli enajste ure se splazi Hajnžek varno iz sena in hajdi ven po vasi najprej po „lojtre“. Za Mezlančičevim skednjem so slonele. Čvrsto jih prime in sname s klina, kar začuje za seboj glas stare Mezlančice. „Kaj pa devaš tukila?“

Hajnžek se je vrlo prestrašil.

„Oh, nič nič. Tele „lojtre“ tu . . . na tleh so ležale . . . pa sem jih hotel obesiti na klin.“

„Le pusti jih le! „Lojtre“ še niso zate.“

Tako je moral Hajnžek odriniti. A skril se je za bližnjim plotom ter čakal, kdaj odide žena. A ta je menda sprevidela Hajnžekovo nakano in ni se zganila z mesta.

Slednjič sklene Hajnžek iti vasovat tudi brez lestvice. Pri nekem drugem skednju si izbere dolg drog in jo mahne k Mojčki.

Pod njenim oknom nastavi drog ter se malce oddahne. Sree mu je grozno utripalo. Vendar enkrat mora gor. Začne tedaj plezati, tega se je bil v vaški nemčurski šoli še najbolj naučil. Slednjič je pri oknu. Prime za železen križ in se vzpne popolnoma gor. Precej nerodno je bilo njegovo stališče. Pa kaj de to.

„Zdaj bo treba potrkati! si misli, a pri tej misli mu jame zopet utripati srce.

„Hajnžek, ti nisi junak!

Tek, tek, tek!

„Mojčka, ali spiš?“

Tek, tek, tek!

„Mojčka, čuješ?“

Tek, tek, tek!

„Mojčka, nu Mojčka!“

Tek, tek, tek!

„Moooojčka!“

„Kaj pa je?“ se oglasi zaspan glas iz izbe.

„I, nu, Mojčka!“

„Kdo pa je?“

„Jaz, jaz!“

„Kdo je ta jaz?“

„I, nu, jaz, Hajnžek.“

„Kaj bi pa rad?“

„Sem pridi k oknu!“

„Zakaaaj?“

„Ti bom nekaj povedal!“

„Boš mi pa rajši jutri povedal. Spat pojdi!“

Po teh besedah se Mojčka ni oglašila več.

Ves potrt zleze Hajnžek s kola dol in se vrne proti svojemu domu. Kol je kar prevrnil in tam pustil, tako ga je grizel neuspeh pri njegovem podjetju. Zaril se je zopet v seno, a zaspati ni mogel. Vso noč je premišljeval, kaj bo jutri povedal Mojčki, sploh kaj neki bi ji bil — povedal danes.

se da z umnim delovanjem in pač solidno postrežbo doseči najlepših uspehov. Ali seznaniti se je treba z odjemalci, naši ljudje morajo vedeti, kam naj se obrnejo. Zato opozarjamo slovensko trgovstvo na lepo priliko, ki jim jo nudi sedaj v Ljubljani izhajajoči „Mir“, da ponudijo koroškim Slovincem svoje zaloge, svoje proizvode itd. Obenem pa slovensko trgovstvo opozarjamo tudi na to, da je „Mir“ dandanes eden izmed onih slovenskih časnikov, ki se največ bere, saj je edino glasilo koroških Slovincov, kateri ravno sedaj bijejo najobupnejši boj za svoj obstanek. Po malokaterem listu se sega s tolikim zanimanjem, kakor po „Miru“. Ravnotako pa tudi brez obotavljanja javno priznamo, da bi bilo mnogobrojno inseriranje slovenskih tvrdk listu, ki ima tako težavno stališče, kateri je v resnici edini odločni branitelj pravic zatiranih koroških Slovincov, vsaj nekoliko opora v tem boju. Ne samo v lastno korist, temveč najbolj ogroženemu delu slovenskega naroda v podporo žrtvuje oni, ki da uvrstiti svoj oglas v „Miru“. Da bi te besede ne ostale brez uspeha!

„Mir“ in nemškonacionalno časopisje. Grozen polom je nastal po nemškonacionalnem časopisju, ker se je „Mir“ predrznil povedati o nekaterih velikih gospodih te stranke odločno svoje, popolnoma resnici odgovarjajoče mnenje. „Kärntner Wochenblatt“, oziroma njegov urednik je celo napisal odprto pismo celovškemu knezoškofu, češ da naj on posreduje, da bo „Mir“ pisal lepo ponižno edino le o repi in krompirju in drugih takih koristnih stvareh, pa da bo molčal o vseh „lepih čednostih“ raznih vsenemških in nemških nacionalnih prvakov. Ravno tako so tudi „Freie Stimmen“ s hinavsko tja gori proti nebesom zavitim očmi priobčile par „Mirovih“ vesti o Seifrizovem „neumornem“ poslanskem delovanju ter jokajo debele krokodilje solze nad „Mirovo“ hudobijo, češ, „ali je to ljubezen do bližnjega“. Pa res, ljubi Vuotan, daj vendar deževati na ta hudobni „Mir“ ogenj in žveplo, kajti sicer bo šel Zaj-Fricov mandat v resnici v franže! Pa ne pozabi tudi te ravno tako hudobne koroške slovenske duhovščine, ki piše v ta hudobni „Mir“, in daj vsaj, da jo bodo pobožni Seifrizovi hlapci zopet ometavali s snegom, kakor so jo na dan občinskih volitev v Žitarivasi! Kočno pošlji eno izmed svojih najhitrejših in najbolj nabrušenih strel nad lastnika „Mira“, drugo pa v Hribarjevo tiskarno v Ljubljano, sicer bo Fric — pŕic! — Vseh drugih „pobožnih“ želj naših ljubih prijateljev ne moremo navesti, jih je preveč, pa da bi jim Vuotan vsaj te izpolnil — če ga ni novi sneg zapadel.

„Giftna krota“ se v zadnjem času baha, koliko „novih“ naročnikov si je priberačila na Koroškem, kdor pozna to golazen na polju časnikaštva, ve, na kakšen način dobiva „Štajerc“ naročnike. Nemčurski učiteljček se spomni, da bi bilo za „sveto nemško stvar“ dobro raztrositi nekaj iztisov ptujske „giftne krote“ med kmete in delavce, ter piše v Ptuj, da naj pošljejo „kroto“ na te in te naslove. Plača seveda ne. „Štajerc“ potem prihaja na tiste naslove, čeprav se ga desetkrat vrne. H koncu leta pa ubogi kmetič, ki se je naveličal vračati ptujski gnjus, dobi račun, in če ga plača, mu pa še pretijo z advokatom in tožbo. To je eden način pridobivanja naročnikov. Drugi pa je ta, da kak nemškutarski paša po nalogu in za denar nemškonacionalnega političnega vodstva naroči nekaj iztisov ptujskega smradu in ga potem zastonj širi med slovenskim ljudstvom. Iz prepričanja se ne naroči noben pošten in pameten slovenski kmet na „giftno kroto“, temveč jo zanese, ako mu pride v hišo, tja, kamor spada, na gnoj i š č e!

Celovška porota. Dne 18. februarja so se izžrebali pri celovškem deželnem sodišču porotniki za bodoče porotno zasedanje. Ker je ena tretjina koroške dežele slovenska, bi človek mislil, da bo porotniška klop kazala vsaj približno podobno lice, kakor dežela. Ali kdor tako misli, se zelo moti. Med vsemi izžrebanimi porotniki je samo eden zaveden Slovenec in kvečjemu še dva ali trije, ki razumejo slovenski. To so žalostne razmere. Vsekako pa tudi poudarjamo, da se našinci vse premalo brigajo zato, da tudi njihova imena pridejo v prvotno porotniško listo. Kdor se sam odteguje sodelovanju pri javnih poslih, naj se potem tudi ne pritožuje zoper to, ako se ga prezira. Posebno naše slovenske občine naj bi skrbele zato, da se uvrstijo v porotniški imenik vsi naši možje, kateri imajo zato določene predpogoje.

Domača umetnost. V izložbenem oknu tvrdke Hanel (Rajnerhof) v Celovcu sta razstavila g. akademični slikar Markovič iz Rožeka in g. Iv. Goleš, podobar in pozlatar v Celovcu, moški portret v okviru, slikarsko delo g. Marko-

viča, podobarsko in pozlatarsko g. Goleša. G. Goleš je razstavil tudi risbo, prižnico v baročnem slogu. G. Markovič se je izkazal s tem delom kot izboren portretist, da mu moramo najodkritosrčnejše častitati, ravno tako pa tudi okvir dela vso čast mojstru g. Golešu. Risba g. Goleša kaže, da ima njen ustvaritelj lepe misli, in da je treba v občinstvu pobuditi zanimanje za domačo umetnost, da se take misli tudi oživetore. Ne moremo si kaj, da ne bi ob tej priliki iznova pograjali onih naših ljudi, ki naročajo slikarska in podobarska dela bogve odkod vse, samo ne pri domačih ljudeh. Ne rekli bi, ako bi se dobilo od drugod kaj boljšega po nižjih cenah, ali za drag denar se naročujejo pri tujcih, večinoma celo naših narodnih nasprotnikih, dela, katera zaslužijo kmečjemu, da se jih imenuje „šund“. Ali seveda, domači izdelki nimajo veljave pri domačih, če so tudi najboljši; samo da se denar odpošlje par sto kilometrov daleč, pa je dobro. Nazadnje pa se še čudijo, da domačini nimajo obstanka v domačem kraju! Seveda, če se samo zabavlja čeznje, delo se pa daje drugim, tujcem. Le pridno podpirajte z naročbami domačo umetnost, in ni se vam treba bati, da ne bi mogla konkurirati s tujci. Ako kje, se mora tu do skrajnosti izvesti geslo: „Svoji k svojim!“

Razglednice. Z bližajočo pomladjo se na-dejamo v naše slovenske kraje, posebno naš slovenski Rož mnogo tujcev, osobito naših bratov iz Kranjske in Primorske. Sploh se obeta vsem tem krajem ob novi železnici vedno večji tujski promet. Navada je pač, da se pošiljajo iz tujih krajev svojcem razglednice, in ta navada, ali prav-zaprav dandanes že potreba, nas nagiblje, da iz-pregovorimo o tej stvari par besedi. V celem slovenskem Rožu, razun Št. Jakoba morda, ne dobiš poštene slovenske razglednice. Ako jih imajo, so izdelane tako šušmarsko, da si je člo-vek skoraj ne upa odposlati. A kako krasnih raz-glednic najdeš v našem Rožu, kateri se sme pri-šteti po svojih naravnih krasotah najlepšim doli-nam alpskih dežel. Razglednice, ki naj pokažejo tujcu krasoto naših krajev, morajo torej biti res take, da bodo vabile tujce k nam, ne pa jih od-vračale. Zato pa jih je treba izročiti v delo stro-kovnjaku, na katerega se lahko človek zanese, da bo delo izvršil kar najboljšje. V ta namen pri-poročamo vsakomur, kdor želi naročiti razgled-nice, da se obrne na g. Pavlina, fotografa na Jesenicah, ki bo vsakomur rad postregel z najboljšimi izdelki po najprimernejših cenah.

Poziv. Ker je osrednji odbor slov. planin-skega društva sklenil, da se članom, ki ne vpla-čajo do marca t. l. članarine, ustavi pošiljanje društvenega glasila „Plan. Vestnika“ z marčevu številko, se pozivljajo člani koroške podružnice, da g o t o v o pošljejo do 15. marca članarino za leto 1907 na naslov podpisanega v Celovec. — Dr. Oblak, t. č. blagajnik in podnačelnik.

Večji krojaški mojster v Celovcu rabi nujno krojaškega učenca! Najraje bi imel Koroška-Slovenca. — Natančnejše podatke da s l o - v e n s k o d e l a v s k o d r u š t v o v C e - l o v c u, K a s a r n s k e u l i c e 30.

Veliko posestvo. Pod tem naslovom smo priobčili v zadnji številki vest, da je na Koroškem, v Slovenskem kraju, v enem najlepših, naprodaj veliko posestvo. Oglasilo se je že več morebitnih kupcev. Tem in še morebiti nadaljnim vprašal-cem javljamo, da jim dopošljemo odgovore do 10. marca 1907.

Vojaški nabori se vrše letos na Koroškem sledeče dni: 1. marca na Trbižu (189 nabornikov. — Pri drugih krajih prisavimo samo šte-vilko.); dne 2. marca Podkloštrum (200); 4., 5., 6., 7. in 8. marca v Beljaku (912); 11. in 12. marca v Svincu (302); 13. in 14. v Št. Vidu (314); 20. marca mesto Celovec (200); 21. marca v Do-brlivasi (200); 23. marca v Žel. Kapli (94); 26. in 27. marca v Velikovcu (330); 2. aprila v Pli-berku (153); 3. aprila v Prevaljah (200); 8. in 9. aprila v Št. Pavlu (330); 15., 16. in 17. aprila za celovško okolilo v Celovcu (600); 18. in 19. aprila v Borovljah (245); 22. aprila v Šmohorju.

Z železnice. Človek, ki se vozi po Koroškem, doživi marsikaj, kar je prav značilno za naše razmere. Tako so n. pr. potniki prošlo so-boto na guštanjski postajici gledali tale lepi pri-zorček. Neki nov gostilničar iz Guštanja, dva, najbrž vinska agenta, in orožniški postaje-vodja — t so krulili na postajici neko precej umazano nemško pesem, da so morala vsakogar boleti ušesa, samo njih ne. Ponorčevali so se tudi nekoliko iz navzočih „bindišarjev“. In kar je naj-lepše, vse to se je vršilo ob belem dnevu! Saj pravimo, to sladko vince, ki celo c. kr. može zmoti, da „motijo“ javni mir in red!

Kapla v Rožu. (S a d o v i n a š i h š o l.) Da koroške šole niso ravno najboljše na svetu,

o tem se je pisalo menda že toliko, da bi se na-polnila lahko cela knjiga, toda kljub temu si ne morem kaj, da bi ne objavil še eno cvetko, ki je vzklikla na polju naše mladinske vzgoje. Ob potu iz Kaple v Svetno vas so namreč zapisali šolarji na sneg sledeča dva stavka: „der Tschau-ko (učitelj) ist ein Raubtier“ in „der Schlatte (nadučitelj) ist ein Hauptfalot.“ Seveda prizadetima ni bilo ravno po volji, ko sta to izvedela, in gotovo vsak človek obsoja tako surovo dejanje šolarjev, toda pomisliti se mora, kdo je temu kriv. Jaz mislim, da poleg nemčur-skih staršev, največ učitelji sami. Namesto da bi dajali otrokom dober zgled, so jim le v pohuj-šanje. Namesto da bi jih pri božji službi nad-zorovali, niti v cerkev ne pridejo. Seveda v cer-kev hoditi, to je nazadnjaško, učitelji pa pripadajo „tajč-nacional-fortšritlih“ stranki, katera se je razvila, kakor baje trdi sama, iz opice gorile. Kaj čuda torej, da otroci goriline potomce pri-števajo roparskim živalim, saj pravi pregovor: „Kar mačka rodi, rado miši lovi.“ Toliko v pre-udarek našim učiteljem, morda jim te vrstice od-prejo oči, da se ne bodo tako potegovali za brez-versko šolo; če pa ne, pa: heul, gorila!

Borovlje. (S o c i j a l n o d e m o k r a t s k a b l a m a ž a.) V zadnji številki smo poročali o stavki, ki so jo povzročili socijalni demokrati med rudarji na Bajtišah. Danes že lahko poro-čamo, da je stavka končana in sicer s popolnim porazom ubogega, po socijalnih demokratih za-peljanega delavstva. Večina delavcev je brezpo-gojno zopet začela delati, nekaj pa jih je odšlo. Tu se vidi, kako nevarno je vrjeti socijalnim de-mokratom in delati po njihovem nasvetu. Najprej hujskajo ubogo delavstvo, da naj opuste delo, obljublajo jim bogve kaj vse, a potem jih pa pustijo na cedilu. Brez zaslužka, praznega želodca, doma lačna žena in gladni otroci, to so uspehi socijalnodemokratskega p o s r e d o v a n j a. Rav-natelj Rieger se smeje takim „lačenbergerjem“. Socijalni demokratje pa skrbje sami zase v prvi vrsti in se hitro poskrijejo po svojih luknjah, ke-dar bi se šlo za njihovo kožo. Korajžni so le toliko časa, dokler je njihov trebušček na varnem, ako se pa stvar le malo obrne, pa puste vsako-gar na cedilu, magari svojega lastnega pristaša, samo da rešijo svojega „boga“ — lastni trebu-h. Bajtiški rudarji se bodo pač premislili, zopet pri socijalnih demokratih iskati podpore.

Podljubelj. Dne 24. februarja je predaval v našem slov. kršč. soc. del. društvu g. Moškerc iz Ljubljane. Celi govor o važnosti in nujnosti sta-novske organizacije je meril na to, da ustano-vimo za delavce „Podporno društvo kovinarjev“. Pravila so se že poslala na c. kr. vlado v potr-dilo. G. Arnuš je na to razlagal obširno novo volilno postavo. Zborovanje je vodil g. Pavel Čemer, ki se je v krasnih besedah g. govorniku zahvalil za poučni govor. Dne 24. marca je občni zbor našega društva, kjer se bo dajal račun o letoletnem zborovanju.

V Podgori je umrl kmet Gregor Špek, oče predsednika slov. kršč. soc. delav. društva Gre-gorija Špeka. Pokojnik je bil znan kot pošten in dobrasrčen mož, ki je pomagal in šel na roko, komur je le mogel. N. v m. p.!

Borovlje. Veliki štrajk na Bajtišah, ki so ga vprizorili od socijev zapeljani rudarji, se je za nje na vsej črti nesrečno obnesel. Ze zadnji „Mir“ je pisal, da je bila cela stavka samo pra-zen švindl in neumnost. Kdo za božjo voljo pa še štrajka danes brez denarja! Pošten človek in pravi prijatelj delavca-trpina neorganiziranemu in nepripravljenemu delavcu sredi zime in brez cvenka kaj takega ne more ponujati. Take „burke“ si samo sociji lahko privoščijo. Oni že vedo, čemu in zakaj. Kalna voda, lahki lov. Ko bi ru-darji znali, da jih čaka tak konec in sramota, da bodo morali za delo zopet prositi, prej p a s i še v knjigo zapisati dati „kot štraj-kovc odpuščen“, gotovo bi po vseh teh „osre-čevalcih“, za ktere noben zlodej ne ve, od česa žive in kak posel imajo, stegnili žuljave roke in celi „kraf“ pometali v vodo. — To bodo zopet sociji letali okrog in kazali, kako smo proti de-lavcem, da zagovarjamo Riegerja itd. Mi pa jim že naprej povemo, da ne govore resnice; sociji je sploh ne poznajo. Mi ne zagovarjamo Riegerja in njegove umazanosti nasproti delavcem; tudi proti delavcem nismo. Redno in pošteno podpi-ramo svoje štrajkovce-ude, tudi Trnjakovih 20 K jim bomo dali, a Najclarju jih ne bomo nosili, taki buteljni nismo; naš denar je doma, pri roki, mi ga ne pošiljamo „fort auf Nimmerwieder-sehen“.

Iz Sel nad Borovljami. Ne le v Šmarjeti, ampak tudi pri nas na višavah, v Selah, že krote, seveda „te giftne“ regljajo. Našim nekaterim nem-čurjem, akoravno so „giftne“, prav dobro teknejo,

posebno sedaj v postnem času. Toda vjeti „te giftne“ ne zna vsak, zato jih lovi naš učitelj Lulek, kateri potem, ko že ima poln žakelj, krote skrbno zavije v „Štajerca“ ter tako zavite ponuja svojim odjemalcem. Kdor nima denarjev, dobi „Štajerca“ s krito vred zastonj. — Fant iz fare.

Sele. Čudno bolezen ima naš učitelj Lulek na očeh, ker bele, modre in rdeče barve kar videti ne more. Zato morajo šolarji slovenskega razreda te pisane papirčke pridno strgati raz svojih pisalec. Menda se učitelj boji, da bi se mu ne zbudila slovenska čut ob pogledu narodnih klinčkov!

Košičev Pepček je v zadnji „Bauernzeitung“ razlil ves svoj nemčurski žolč nad „Mir“, ker ga je le-ta parkrat prav pošteno prijel za ušesa. Najbolj pa ga jezi, da je „Mir“ razkril njegove dolgove in njegove že precej volilnemu sleparstvu podobne namene glede občinskih volitev v Svetnivasi. Ker se drugače ne more maščevati, pa pravi, da „bo obrnil hrbet rimski cerkvi in šel v neko drugo „freiheitlich“, pa ne on sam, temveč vsa tista pijana banda, ki jo je vodil razbijat slovenska zborovanja. No, to so pa nesreča za rimsko cerkev, če ji obrne hrbet Košičev Pepček in njegova banda; saj to je storil že davno, kajti cerkev je gledal Pepček vedno le s hrbtom. Naj le gre, kamor hoče, saj se ga bodo tudi kmalu branili tam, kamor pride. Mi bi mu le svetovali, da naj prestopi k turški veri, potem bo vsaj v svojem turškem „Stefanhofu“ lahko vkvartiral vse one različne „kelnarce“, ki puščajo njegove „kričeče grehe“ po okolici. To bo najbrž zanj in njegovo pijano druhal še najbolj „freiheitlich“! Zato pa, Pepček:

Geh' nur über zum Mohamed.
Geh' mach uns die Freud;
Wenn's niämer mehr zruckkimmst,
Praklet, das war g'scheid!

Dholica. (Javno vprašanje.) Svoj čas je cenjeni „Mir“ poročal, da lansko leto 1906 kmetje davkoplačevalci na Dholici nismo dobili lista, da bi plačali občinske doklade, in tudi še sedaj, po preteku dveh mescev leta 1907, še nismo na jasnem, kako in kaj bo z našimi občinskimi oz. šolskimi dokladi. Zatorej odločno vprašujemo vse tiste „visoke“ renegate, kdaj bo prišel čas, da nam povedo, koliko smemo plačevati doklad. V slučaju pa, da bi ne imeli še „skrpanega“ računa o novi šoli, naj razpišejo par tisoč kronic tistemu, ki bi bil zmožen, ali bi hotel to važno nalogo prevzeti. Saj jih imate menda dosti! Ali pa mogoče je tudi že, da ste že vse dolgove plačali iz lastnega žepa. No, ako ste to storili, tedaj vas v kratkem predlagamo kakemu kandidatu, Orašu ali Seifrizu, če ne celo morda Košičevemu Pepčku, da mu tudi storite to uslugo. — Več volilcev.

Dholica. Hej, to smo bili veseli v nedeljo, dne 24. februarja, ko smo imeli tri sodčke piva zastonj na razpolago, kajti celi nemčurski „generalštab“, od zadnjega prostaka pa do prvega generala nemčurjev, so bili zbrani in sicer v gostilni najhujšega našega nasprotnika, kateri je menda že rekel, da bo skrbel za to, da zadnji „črni“ Slovenec izgine iz Koroške. Fej! In takemu človeku nosijo našinci svoj denar, oni se jim pa od zadaj pridno smejijo in rogajo. Pač res žalostno!

Več kmetov.

Dholica. In zopet imamo pred durmi državno-zborske volitve, pri katerih velja menda malo bolj stroga postava zaradi agitacije, kakor doslej. Zadnjič, ko smo volili, je pa bilo drugače. Ko je občinski pisar nesel volilcem legitimacije, šel je z njim tudi bivši županov „stelfertretar“, tako se je vsaj zgodilo v par vaseh. In pri tistih omahljivcih je baje zapisaval ali vsaj ukazal, koga ime da se naj napiše. Seve, zavednih slovenskih hiš se je ogibal ko vrag križa. Da, menda celo prepovedal voliti našega moža, g. Grafenauerja, češ da ta s „ta črnimi farji“ drži, ter da dela proti povišanju učiteljskih plač i. t. d. No, gospodine Cušlag in drugi, kaj pa, ali pa denar sedaj dro vzamete od „črnega farja“, ali se ne bojite, da bi se umazali? No, „kšeft is kšeft ven a D...is“, je rekel nekdo, no, in pri prihodnji volitvi bomo skrbeli, da vaš greben ne bo preveč zrastel. Upamo pa tudi, da od gotovih oseb ne dobite nobenega vinarja več, in sicer nobeden!

Dholica. V nedeljo 24. februarja hitro po božji službi so imeli hajlovci „Gauversammlung“ pri Birtu, kjer je bil tudi č. g. župnik pričujoč. Prišel je neki precej mlad gospod iz Celovca, ki je nam kmetom govoril, kako se mora trava nasejati in kako umno gnojiti. Dobro bi bilo, ali samo podpore nam dajte, da bomo mogli izpolnjevati vaše nauke, ali pa nam pošljite semena in umetnega gnojila. Potem bomo mogli reči, da

nam kmetijska družba kaj pomaga in koristi. Pri tej priliki je naš nadučitelj pravil onemu mlademu gospodu, kako je ljudstvo „kultufürano“, kar obstoji naš „ferajn“, in kako je dobro, da pride kak gospod iz Celovca, da stare norce podučuje. Boljše bi bilo, ko bi na Dholici nikoli tega „ferajna“ ne bilo. Poprej smo imeli denar, zdaj, kar obstoji ta „ferajn“, ki nas tako modro poučuje, imamo pa dolgove, da se nam kar na vrh glave vkup sklepa. Samo 109% občinskih doklad. Ubogi kmet na Dholici, kdaj boš vendar enkrat pameten!

Stara dholska glava.

Vrba. Kakor se nam poroča, se je pojavil slučaj davice (difteritis); če bi le ostalo pri tem samem slučaju! — Radovedni smo, bodejo li vrbski literati naznanili to novico svojim listom ali ne. Stvar bi bila zelo pomembna za tujce, ki prihajajo v Vrbo. Čim več davice, tim več tujcev — iz Vrbe.

Za beljaški okraj se išče par novih kandidatov, kajti dosedanjih je še premalo in ne vlečejo. V sredo dne 20. februarja, je bil v Beljaku volilni shod, na katerem sta se ponujala dr. Angerer in dr. Eichelberg. O kandidaturi se ni glasovalo. Vse nemškonacionalno časopisje je grozno razburjeno vsled tega razpora in vse pridiga o „veliki potrebi sporazumljenja“. Ali oba kandidata imata trdi glavi in nobeden se noče umakniti. Kakor se kaže, bo nemškimi nacionalcem res trda predla v tem okraju.

Malošče. V soboto, dne 23. svečana, ob 8. uri zvečer imela je naša požarna bramba (fajerber) v gostilni Josipa Dermuza svoj letni občni zbor. Potrdili so se računi za leto 1906 ter se je nadalje razpravljalo o zidanju novega poslopja za hrambo gasilnega orodja v naši vasi. Vse se je mirno in lepo pogovorilo, a ko je član Gastl stavil predlog, naj se poleg nemškega napisa „Spritzenhaus“ napravi tudi slovenski, je to naše Nemce silno razkačilo. Tukajšnji gostilničar, štacunar in lesni trgovec Josip Koffler bil je tako razburjen, da je začel grozovito zabavljati čez naš jezik in čez Kranjce ter kmalu potem v strašni jezi zapustil zborovanje. G. Koffler je pa pozabil, da še ni dolgo temu, kar je neki Kranjec v njegovi gostilni in hiši imel ženitninsko pojedino in zabavo. Takrat ga ni nič jezilo, prav rad je zaslužil slovenske krajcarje. Ravno tako srdito sta se izrazila Filip Poglitsch, tukajšnji posestnik, gostilničar in štacunar, in kovaški mojster in posestnik Matevž Wieltch, p. d. Cegnar. Načelnik naše požarne brambe g. Quedritsch, posestnik in slikarski mojster, bil je tudi odločno proti predlogu, češ „fajerber“ je strogo nemška reč in da „londesfrbont“ dvojezičnega napisa ne pripusti. Gastl ga je zavrnil rekoč, da mora požarna bramba, če je prava, biti mednarodna in ne sme poznati razločka med narodnostjo. Če je pa to, tedaj maloški Slovenci čisto po pravici zahtevamo napis tudi v našem jeziku. Od „londesfrbont“ si pa naše slovenske besede ne pustimo jemati, ravno toliko, kakor mi ne zahtevamo od Nemcev, da bi svoj jezik zamenjali s slovenskim. Če je pri „sprichenhausu“ slovenski krajcar, zakaj bi ne imela slovenska beseda ravno tam kraj? Maloški Slovenci bodimo složni in vsi kot en mož z vso odločnostjo zahtevajmo tudi slovenski napis. Od gori omenjenih mož gotovo ni lepo, da se s tako surovostjo zaganzajo v Slovence, Saj tudi oni živijo med nami, tudi oni so rojeni Slovenci in slovenski goldinarček, profit, radi vtaknejo v njih ladelček ali žep in se čisto nič ne kregajo. Gastlnovi pristaši so ga živo podpirali ter nemškutarjem razložili, da ima tudi c. kr. žendarmerija, železnica in celo po nemški pameti ustanovljena mlekarna slovenski napis, naj niso proti predlogu. Vse ni nič pomagalo. Zahtevanje, naj se glasuje, se ni resnobno izpeljalo in ostalo je pri starem. Tudi proti predlogu, naj se vsak napis, tudi nemški, opusti, so bili nemškutarski mogočnejši. Več o tem ne bomo govorili, saj se je pri tem zboru jasno pokazalo, kako nam hočejo pesek v oči metati, nas pa zraven še psovati in nemštvu izdati. Obžalujemo le, da je v tej družbi tudi g. Quedritsch, katerega smo do sedaj šteli k našincem, in da on kot načelnik ni posredoval, da bi se bil vsaj predlog na opustitev vsakega napisa sprejel.

Od nekod. Dovoljujem si slavno uredništvo vljudno prositi, da bi blagovolilo v cenjenem „Miru“ priobčiti naslednji popravek: V letošnji izdaji knjig „Slovenske Matice“ so dr. Vošnjakovi „Spomini“, v katerih omenja ugledni g. pisatelj med drugim tudi pokojnega koroškega rojaka in vnetega boritelja za prosveto koroških Slovencev in njihovih pravic, pozneje učitelja na Kranjskem, Ferdo Vigéle-ta. G. pisatelju se je urinila pomota, da se je Vigele poročil z vdovo posestnico fužin, katera mu je zgodaj umrla. Usojam si to popraviti, ker ona še sedaj živi ob skromni

pokojnini na svojem rojstnem domu na Zilski Bistrici. Tudi je ni poročil kot vdovo, ampak kot samsko hčer, imovitega posestnika in trgovca Jurija Pignet. Resnica pa je, da je imenovan izgubil in žrtvoval svoje imetje in čast iz zgolj požrtovalne ljubezni za svoj slovenski rod. Zaposlavljal se je, ko je zasnoval hranilnico in posojilnico na Zilski Bistrici. Njegovi narodni nasprotniki so ga strastno zasledovali in mu škodovali na nezaslišne načine. Žalibog, da se mu tudi nezvestih prijateljev ni manjkalo! Tako je bil primoran v najboljših svojih letih si v bratski Kranjski iskati kruha. Umrl je skoraj pozabljen in zapuščen v pomanjkanju, on, ki je imel tako vzvišene in blage namene, tako odkrito srce in odprte roke za mili narod slovenski. Njegovi telesni ostanki čakajo vstajenja pri poveljanja na pokopališču farne cerkve Rob pri Velikih Laščah na Dolenjskem od 5. marca 1890.

Tamkaj zdaj, blagi, v miru počivaj!
Saj tukaj doživel si bridkih prevar.
Plačilo le večno srečno uživanje,
ker v svetu dosegel ga nisi nikdar.

Iz Žrelca. Pustni terek smo imeli v Žrelcu velik „špas“. Naše učiteljstvo in naš župan so namreč tako zelo priljubljeni pri naših občanih, pa so jim ti vedno pripravljeni napraviti kako majhno veselje. Vsi ti gospodje so namreč hudo, hudo „štram tajč“ in zato se je spravilo skupaj na pustni terek lepo število fantov, ki so si okrasili voz z napisom „Živjo Slovenci“, seveda v „veliko veselje“ gg. učiteljev in župana. Ta napis so potem hoteli obesiti tudi na gostilno pri „šlosbirtu“, toda gostilničar B e i w e i s s jih je vrgel iz gostilne, češ: „Tu je gostilna samo za Nemce, di bindišen hinaus!“ Fantje so bili sicer taki Slovenci, kakor je večina Žrelčanov — tajčgezint — in so hoteli le malo pojeziti zgoraj omenjeno gospodo, brez pomena pa stvar le ni, posebno gosliničarjev izrek ne. Slovenci, sedaj veste, kje ni prostora za vas!

Slavni c. kr. poštni urad v Žrelcu ima posebno veselje z „Miom“, kajti zadržuje ga toliko časa, da morajo dotičniki osebno priti ponj. Posebno značilno pa je, da ga zadržuje tistim krajem, iz katerih je kako poročilo v dotični številki, kakor n. pr. zadnjo številko za Radiše. „Mir“ prihaja v skupnem zavoju pod enim naslovom, a zavoj je bil raztrgan, in vsi drugi naročniki so dobili list, samo ne radiški, dokler se ni prišlo prašat zanj na pošto. Kakor se nam zdi, imajo neki Žrelčani posebno željo po našem listu, ali povemo jim, da bomo potem c. kr. poštnega ravnateljstva v Gradcu poskrbeli za to, da bodo naši naročniki dobivali list redno.

Radiše. V zadnjem „Štajercu“ je v nekem dopisu z Radiš večkrat omenjen neki „dr. Merda“. Dolgo smo premišljevali, kdo bi bil ta človek, in sedaj smo pa prišli na to, da je ta mož gotovo oni novoizvoljeni nemškutarski odbornik, ki se je po volitvah tako nalezal „fajbira“ in golaša, da ga je nekaj celo v hlačah prinesel domov. Saj pravimo, „Štajerc“ že najde pravo ime za svoje ljudi. Le to je še pozabil povedati „Štajerc“, za kaj je domov prišel, „dr. Merda“ porabil „Štajerca“, ali pa še tega ne ve. Če še ne ve, mu povemo, da je storil po onem starem pregovoru „Gliha vkup štrih!“

Radiše. (Volitev župana.) Kot vsaka tri leta, tako se je tudi letos dne 23. februarja vršila volitev župana. Poročali smo že v preteklih dveh številkah „Mira“, kako so volitve občinskih odbornikov za nas izpadle. „Kar mačka rodi, to miši lovi“, pravi star pregovor. Tako je tudi pri nas. V občinski odbor je bila izvoljena sama nemškutarija, torej župan mora biti nemškutar. Da so se pa celo nemškutarji na dva kraja, oziroma na dve stranki cepili, to je pač smešno. Ko je bila volitev občinskih odbornikov končana, se je povsod govorilo in mislilo, da bode skoraj zagotovo izvoljen za župana kar dosedanji župan. Na drugi strani pa se je čulo, da bode odločil žreb, ker je bilo šest odbornikov za njega in šest proti njemu. Treba bi bilo, da bi pričela ena nemškutarska stranka proti drugi nemškutarski stranki agitirati. Stvar se je pa čisto drugače prekucnila. Eden izmed onih šestih odbornikov, ki so bili za dosedanjega župana, je pokazal pete, ter pridjal svoj glas ostalim šestim. Bila je večina. Za župana je bil izvoljen Andrej Rutnik p. d. Rudic v Dvorcu, ki je obenem tudi gostilničar. Da je pa ta odbornik naredil tako pametno neumnost, je vzrok medsebojna jeza. Že po leti enkrat sta se stepla županov sin in zadnji pri kegljanju. Mislil si je pa, najlažje se zdaj maščujem. In to se je tudi zgodilo. Sicer nimamo veliko dobička, ker je šlo iz ene nemškutarske roke v drugo, ravno tudi nemškutarsko roko. Ostal je pa zdaj na cedilu naš dosedanji župan p. d. Šcat in njegov Mihej kot občinski

sluga. Dalje je ostal na cedilu tudi učitelj Mak iz Golšovega kot dosedanji občinski tajnik. Želim jim, da se kmalu potolažijo in pozabijo ves trud in upanje, sedeti še dalje na županskem stolcu. Pripomnimo in zagotovimo pa, da Mihejev oče nikoli več ne bode zasedel županskega stolca. Z Mihejem bova pa še dalje politizirala, ker v politiki sva prav dobro izobražena. Samo na nekaj vas opozarjam, g. Mihej, da bi pogledali za tistimi kokolori, ktere ste že poletu enkrat kupila, ker morate mnogo „Mir“ brati. Treba jih bo gotovo za naprej rabiti, ker najine politike še ni konec. Včasih se bova pa seveda od politike nekoliko odpočila. Če bode pa nama dolg čas, bodeva pa začela peti ono staro, zaljubljeno, ljudem priljubljeno in tudi res zanimivo pesmico, ki se glasi:

Moj šoci je Miha,
Pa jucka, da čiha.
Zapoje ano,
Da vse miši vtako.

Bivši Vaš pristaš v radiški občini.

Prismojenost nemškutarije v Medgorjah.

Ni je bedarije, ki bi je nemškutarija na Koroškem še ne bila naredila — tako smo mislili do letošnjega predpusta. Toda letošnji predpust je na „migarskih“ ledinah pogljal cvetko prismojenosti, ki jo nemškutarski poštenjak — župan Sušnik lahko na svetovno razstavo pošlje; dobil bo brez konkurence priznanje, da so glede budalosti stari Abderiti in mestni očetje pruskega Köpenika proti njemu — muhe. Čujte! „Migarska“ občina je svoj čas imenovala nekaj častnih občanov — Slovencev in Nemcev. Ko so pri zadnjih volitvah pred tremi leti občino dobili v roke nemškutarji pod vodstvom poštenjaka „Draubaununternehmerja“ Sušnika, so jih ti častni občani takoj začeli v oči bosti. In začeli so se važni pomenki in pogosta pota k — deželnemu odboru v Celovec. Najrajši bi bili častne občane seveda kar kratkomalo odstavili. Toda Sušnik je kmalu spoznal, da to ne gre tako lahko, kakor pa zapisavati in zaračunavati „valcne“, ki jih nikoli naredil ni. In zato si je „brihtna“ glava napravil drug račun, ki je prav tako napačen, kakor oni, ki si ga je dal izplačati za reguliranje svojega žepa — pardon — za reguliranje Drave. Misli si je Sušnik: pokazimo častnim občanom, kakšni cepci da smo, in potem se gotovo častnemu občanstvu sami odpovedo, ker jih bo sram, biti še naprej v — takšni družbi! In skovali so dekret, ki bi bil vreden, da bi bil pisan na slovensko kožo. V tem dekretu, ki so ga poslali vsem častnim občanom, pravijo, da ti častni občani te „časti“ nikakor zaslužili niso, da morajo častni občani to sami spoznati in da če so enkrat to sami spoznali, jim potem ne bo težko tej časti se odpovedati „und man wird Sie zu diesem Schritte umsomehr begrüßen, weil man daraus zum Schlusse gelangen kann, dass Sie selbst die Ihnen verliehene Stelle wirklich nicht als verdient anzuerkennen vermögen!“ „Sollte es aber der Fall sein — den die Gemeinde nicht voraussetzt — dass Sie zum Verzicht auf diese Stelle nicht zu bewegen sind, so kann Ihnen schon im vorhinein die Versicherung gegeben werden, dass man sich das Bestreben angedenken lassen werde, Ihre politischen Zweckverfolgungen — soweit Sie die Gemeinde Mięger damit treffen — nie und nimmer aufblühen zu lassen, denn man dadurch mit einer schlagenden Entschiedenheit entgegenzutreten werde, dass die Gemeindevertretung eine Majorität Ihrer politischen Gegner zu Ehrenbürgern ernennen werde.“ In za to grožnjo s k o l o m se postavi častnim občanom rok 14 dni za njihovo odpoved, katero naj občini naznanijo v obliki „dekreta“. — Sicer je res prav dvomljiva čast, biti časten občan v občini, ki ima za župana takega človeka, kakor je Sušnik, pa kljub temu bo Sušnik na zaželjene „dekrete“ menda zaman čakal, ker je vsakega častnega občana dolžnost, zabraniti, da bi taki ljudje neomejeno gospodarili po medgorski občini. Torej g. Sušnik, ta račun je za nič; vidi se da ne znate delati pravih računov. Radi novih častnih občanov pa se pomnimo že še pozneje; dobro, da ste nam črno na belem razodeli, da jih hočete imenovati samo iz političnih namenov; sicer pa smo radovedni, če se ne bodo ženirali iz vaših rok sprejeti take „česti“, če jim pokažemo pravo vašo — fotografijo. Imamo že pripravljeno, — objavimo jo takoj, ko imenujete nove „častne“ občane. Na mejdan tedaj! Kdor išče, najde.

Pokrče. Tistim, katerim ne gre iz glave, da bi samo podpisani mogel pisati zadnji članek o pokrških rečeh, se pove tem potom, da nisem volje vsako reč obešati na veliki zvon. S to izjavo sevé ne trdim, da bi tisti članek bil zlagan.

Jan. Maierhofer

Iz Miklavčeve sosesčine. Sobotne „Freie Stimmen“ so priobčile dopis iz Žitarevasi, ki je bil očitno skrpan samo zato, da bi ublažil zaslužene udarce, ki jih je dobil Seifriz v „Miru“ zaradi zadnjih občinskih volitev. Kdo je povzročil ta dopis, je seveda samo ob sebi umevno: Seifriz sam. Da se vidi, kako „dober ton“ vlada v Seifrizovi najbližji okolici, priobčimo prevod par vrstic tega dopisa, ki govori o slovenskih duhovnikih, ki so se udeležili občinske volitve. „Miru“ se seveda takoj očita bogve kaj vse, ako pove resnico o nemškutarskih mogotcih, a prav gotovo se ni treba opravičevati „Miru“, če tupatam reče kako ostrejšo, saj to je le odgovor na vse one nesramne psovke, s katerimi danzadnevom obklada nemškonacionalno časopisje vse, kar je slovenskega. Pri Miklavcu so torej skuhal tako le gnojnico: „Politični farje (to je vsak duhovnik, kateri čuti in dela za slovenski narod) so, če so sploh na krmilu, trinogi, če pa nimajo moči, so pa obrekovalci.“ Tako pišejo pri Miklavcu, tako pišejo pri tistem človeku, ki se vriva našemu slovenskemu ljudstvu za državnega poslanca! Naj si le Seifriz potrka na lastne prsi in naj pove, kdo je največji trinog v žitarski občini, in kje so večji lažniki in obrekovalci kakor v njegovi najneposrednejši bližini!

Žitaravas. Dne 10. marca popoldne se bo v Žitarivasi predstavljala igra „Sv. Neža“. Vstopnina 30 vin.

Velikovec. (Zopet škandalček). Brez interesantnih novic Velikovec ne sme biti. Zaake skrbijo v mestu ali nemški nacelnji ali pa rdečkarji. To pot je junak novega škandalčka kralj velikovških rdečkarjev, čevljar U r a n š e k. Bilo je pa tako-le: pri tukajšnji bolniški blagajni se je naenkrat raznesel glas, da pri denarju ni vse v redu. Prišel je računar iz Celovca. Računili so na vse mogoče načine, toda vsakokrat je — m a n j k a l o. Posledica tega je bila, da se je moral mogočni vodja naših socijev takoj posloviti od njemu najbrž zelo priljubljene blagajne. To je tisti Uranšek, ki tako neumorno deluje za „prosto šolo.“ Da, uzornega vodjo imajo velikovski socijalnidemokrati! Ta dogodek ravno prav pride za prihodnje volitve. Pri mestnih hajlovcih se že nekaj let sem opazuje slabo gospodarstvo, pri socijih pa poneverjenje. In Velikovčani si še upajo ponujati se kmetom za zastopnike v državnem zboru! Seveda ob času volitev je slovenski kmet dober, da pomaga raznim gospodom do mandata, sicer je pa v očeh nemškutarskih Velikovčanov „krompirjevec“ (Erdäpfelfresser). Kaj pa če bi bilo ravno za repico pri zgoraj navedenem junaku zmanjkalo denarja? Sicer pa tudi v Velikovcu ginjevala sociji, kakor kakra. Pravijo, da jih je še komaj šest. Najbrž se bo polagoma tudi pri nas zgodilo tako, kakor na Nemškem, kjer so rdeči bratci pri zadnjih državnozbornih volitvah izgubili kar polovico mandatov. Četudi počasi, ali vendar se odpirajo ljudem in delavcem polagoma oči. Raznim hudobijam sledi vedno prej ali slej plačilni dan.

Djekše. (Volitev občinskega starešinstva). Dne 21. februarja je bila tukaj za djekško občino zgoraj omenjena volitev. Izvoljeni so bili soglasno sledeči gospodje: Za župana g. Miha Ladinik, bivši župan, za prvega občinskega svetovalca g. Jurij Kaselj, p. d. Wölch, za drugega g. Anton Slamanik, p. d. Kočmar in za tretjega g. Martin Harich p. d. Plaznik. — Kako se je pri občinskih volitvah godilo, kako je celo neki c. kr. uradnik iz Velikovca čutil potrebo, da se „potegne“ za našo občino, bom že sporočil.

Vovbre. (Občinske volitve — slovenska zmaga.) V četrtek, dne 16. februarja so se vršile pri nas občinske volitve. Izvoljenih je 7 našincev in 5 nasprotnikov. Dosedaj so imeli nasprotniki 6 svojih v občinskem odboru. Sedaj so bili v toliki zadregi, da so sami volili naše može v odbor. Z lastnimi kandidati se niso upali na dan. Jako čudno pa je, da je bil v prvem razredu izvoljen baron Helldorfer „ta večji hlapec“ Weiss, katerega ni marala nobena stranka in se je nekako naravnost vsilil volilcem. Vovbriani so bili do zadnjega na naši strani, šele zadnji dan so jih nasprotniki pridobili s tem, ker jih je dosedanji župan strašil, da pride, ako volijo s Slovenci, občinska pisarna „na gore“.

Iz Zgornjih Trušenj. Nekaj imenitnega je na „našem“ kandidatu, velikovškem „prajarju“ Nagele-tu. Mož je sicer velik, debel, močen kakor vol, a vzlic temu je — mehkega srca, kakor gnila goba. Pri vsakem svojem zborovanju pretaka solze. Nadejati se moramo potemtakem res imenitnih poslancaev: eden bo kimal, drugi bo molčal, tretji kujal, četrti pa za kmeta nič storil! No, res lepa družba, vredna tistih, ki jo nam ponujajo.

Šmarjeta nad Pliberkom. Preklicujem svoj dopis iz Šmarjete nad Pliberkom, ki je bil objavljen v „Miru“ št. 4, dne 26. jan. 1907, da ni res, da bi bil mene dolžil g. Obletan, gostilničar v Libučah, dopisa v 51. št. „Mira“ l. l., in sem ga torej vsled napačne informacije po krivem imenoval lažnika in obrekovalca. Zato se zahvaljujem, da je g. Obletan odstopil od vsakih nadaljnjih korakov proti meni.

V Šmarjeti, dne 22. feb. 1907.

Jožef Krof.

Suha. Dovolite, gospod urednik, da Vam pišem par vrstic, ker me je dopis iz libeliške občine iznenadil. Dopisnik namreč biča 8letno ponemčevalno šolo. Tudi jaz sem prepričan, da bi zadostovala šestletna slovenska šola. Če se otroci na podlagi materinega jezika nemško učijo, je že prav. Pa razmere so pri nas drugačne. Ko otrok pride v šolo, se mu že vsiljuje tista preklicana nemščina. Tako se dostikrat zgodi, ko je slovenskih staršev otrok celih osem let potratil v šoli, da še ne zna svojega imena podpisati ali pisma pravilno slovensko spisati. Slučajno sem dobil pismo v slovenskem jeziku a z nemškimi črkami. To vam je bila prava kitajščina, ali sad sedanjih naših ponemčevalnic. Če bere otrok nemško berilo, le malo ali celo nič ne ve, kaj izgovarja. Zato je vsak dobro prepričan, da bi zadostovala šestletna slovenska šola. Otroci, ko je celih osem let v šoli potratil, posebno zadnje dve leti, ko bi se imel dela najbolj vaditi, mu je vsako delo pretežko in vsako plačilo premajhno. Zato hajd v mesta in v blaženi nemški rajh. Na kmetih pa zmirom bolj primanjkuje poslov. Zato naše gospodarstvo tako močno hira. Kmetu le velja geslo: delaj in plačuj! Pravice pa nima nobene. Kako naj si pomoremo do boljših časov? Dragi kmetje, skoraj bo prišel čas, ko bo treba iti na volišče. Združujmo se, storimo svojo dolžnost in volimo moža našega mišljenja, ki se bo potegoval za naše narodne in verske pravice, da se odtegnemo peti tujčevi, in da vstanemo k boljšemu narodnemu življenju.

Kmet iz okolice.

Guštanj. (Turške razmere.) Guštanj je pod kuratelo, Guštanj je na Turškem, Guštanj je tam, kjer muh ni; tako se tajno šepeta po Guštajnu. Na glas si tega ne upa nihče povedati, kajti sicer bi bilo jo! In to je res, kajti gospod paša bi se razjezili in potem: adijo farlič! Ali brez šale, takšnih razmer, kakor so v Guštanju, pač ni nikjer. Guštanj je v resnici pod kuratelo fužinskega ravnatelja Marischlerja. Kar gospod „oberbergrat“ zapovedo, se mora zgoditi, oni so edini gospodar v Guštanju. Pri občinskih volitvah komandira Marischler osem fužinskih uradnikov v občinski odbor in še fužinskega zdravnika, potem pride z milostljivim dovoljenjem v odbor še en učitelj in pa dva, cela dva „purgarja“, katerih „oberbergrat“ ni imenoval, ko je našteval tiste, katerih „ne mara v odboru“. Nekemu uradniku, ki ni hotel biti več voljen, je zagrozil, da mu bo škodovalo, ako to izve grof, in uradnik se je zopet dal voliti. Ves občinski odbor je pravzaprav samo oberbergratov „pojac“, kajti župan, fužinski uradnik, in odbor ne določuje, kaj naj se obravnava pri sejah, temveč obravnava se to, kar zapove Marischler. Kako se je godilo pri zadnji državnozborni dopolnilni volitvi, je znano. „Oberbergrat“ je bil komisar, in zgodil se je slučaj, da se je celo pred komisijo volilcu črtalo Grafenauerjevo ime in napisalo Seifrizovo. Guštanj je krvavo potreben večje šole, ali kaj, „oberbergrat“ noče pa noče, in tu potem ne pomaga prav čisto nič. Zato pa je tudi v Guštanju ta „posebnost“, da je eden razred ljudske šole v — gostilni! — Marischler je neomejen gospodar v trgu in v fužinah. Grof Vincenc Thurn, lastnik fužin, katerega se ne sme zamenjati z grofom Douglas-Thurnom, katerega last je graščina pri Guštanju, pride le redkokrat v Guštanj, in Marischler ima popolnoma proste roke. Da, še celo grofa je enkrat ozmerjal, ker je dal preveč napitnine vozniku. Potem ni čudno, da se v fužinah vse trese pred takim samosilnikom. Delavci se ga boje, da se že odkrivajo, ko slišijo govoriti o njem. Zraven pa ima uvedeno vsestransko špionažo. Vsaka besedica se mu prinese še gorka pod nos, in potem gorje tistemu. Nekega delavca Skalarja, ki je tupatam bral delavcem kak časopis in je napisal na neke planke, da je že 23., pa da še ni bilo izplačila, je odpodil kakor psa. In kako postopa s „purgarji“! Ob tej ali tej uri naj pride ta ali oni k njemu! „Muss“! In potem ga pusti stati „gospoda purgarja“ pri vratih, kakor berača. Stola ne ponudi nobenemu. In „purgarjem“ se v njihovem svetem strahu tresejo hlačice pred velikim gospodom, kakor otroku, ko mu oče kaže brezovko. Res, ponosni so lahko ti „purgarji“ sami nase in na svoj blaženi nemčurski Guštanj!

Da jih le sram ni! Zato ni čudno, da okoliške kmetice pravijo, da bodo začele guštanjskim „purgarjem“ oddajati svoje ponošene janke. Pa, saj kaj drugega tudi ne zaslužijo taki figovci!

Ojstrica pri Spodnjem Dravogradu. Pri nas vladajo res žalostne razmere. Najbolj se imamo pritoževati čez krajni šolski svet in njega plačanega tajnika učitelja Ajholcerja. Več tukajšnjim posestnikom se je izročil sledeči odlok od c. kr. okrajnega glavarstva dd. Volšperk 8. februarja 1907, kateri se glasi: An . . . in Kienberg. Auf Grundlage des hierämthl. rechtskräftigen Straferkenntnisses dto 21./12. 1906. Z . . . werden Sie hiemit aufgefordert, sich behufs, Abbüßung der verhängten Arreststrafe in der Dauer von . . . Stunden bis längstens 20. Februar 1907 bei sonstiger Vorführung durch die k. k. Gendarmerie in den Arresten des k. k. Bezirksgerichtes in St. Paul unter Vorweisung dieses Dekretes zu melden. Der k. k. Bezirkshauptmann: Benz m. p. In dva do tri dni pozneje so dobili šele razsodbo, katera so glasi: „An . . . in Kienberg. Der k. k. Bezirksschulrat findet Sie wegen der im Monate November 1906 unentschuldigten . . . Schulversäumnishalbtagen des Kindes . . . zu einer Einschliessungsstrafe von . . . Stunden zu verurtheilen, wobei es Ihnen jedoch frei steht, die hiefür entfallende Geldstrafe per K . . . zu erlegen. Gegen dieses Erkenntnis steht Ihnen der binnen 24 Stunden vom Zustellungstage an gerechnet, beim Ortschaftsschulrate anzumeldende und binnen weiteren drei Tagen auszuführende Rekurs an den k. k. Landesschulrat offen. Der Vorsitzende: Benz.“ Torej so dobili razsodbo, proti kateri bi se zamogel še vložiti rekurs, dva do tri dni pozneje kakor pa odlok za nastop kazni. To je približno tako, kakor bi koga poprej obsodili, predno bi se vršila sodnijska obravnava. Razsodba je namreč obležala pri krajnem šolskem svetu, ker je bil plačani tajnik učitelj Ajholcer prelen, mogoče pa tudi toliko škodoželjen, da bi bil razsodbo strankam dal vročiti. Sploh se ne razume, na kateri podlagi je c. kr. okrajno glavarstvo stranke kaznovalo, ker ob času ko je izdalo kazenski odlok še ni moglo imeti prejemnic o dostavljenih razsodbah v rokah. Tudi sodnijske obravnave se vršijo zmiraj na podlagi prejemnic. Marsikdo bo rekel, da je temu kriv načelnik krajnega šolskega sveta. A to ni tako. Mož ne zna pisati in ne brati, izvoljen je bil od nemških nacionalcev, mora se torej zanašati na plačanega tajnika učitelja Ajholcerja. Da bo zdaj toliko kmetov kaznovanih, imamo se torej zahvaliti le brezbriznosti Ajholcerjevi. C. kr. okrajno glavarstvo se prosi, naj o tej reči uvede preiskavo in posestnike kazni oprostí. Tudi okrajni šolski nadzornik g. Böhm, Vas imajo Gutštančani za pravicoljubnega moža še v hvaležnem spominu, zanimajte se tudi Vi za to reč, tudi mi Vam bomo hvaležni. Učitelju Ajholcerju pa zamažite za ušesa, če je tajniško delo prevzel, da naj je tudi vestno izpolnjuje ali pa odstopi. — Vsled rekurzov se še ni volil novi občinski odbor. Kakor hitro se bo to moglo zgoditi, bomo tudi pometli gnilo „fortšritlih“ gospodarstvo na Ojstrici.

Spodnji Dravograd. Dne 23. svečana je bila za prvi razred ponovna občinska volitev. Ker je kmet Jaš pri Sv. Duhu naredil „Cajbiko“, so prodrli spet nemški nacionalci z enim glasom večine. Kakor so imeli naši nemškutarji povsod smolo, vrezali so se tudi pri svojih kandidatih. Akoravno so volili nemce, razumejo izvoljeni tudi slovensko, nemških nacejev sploh ne marajo, se strinjajo v vsakem oziru z našo stranko, torej se je nemškonacionalni absolutizem, kateri je popred vladal v naši občini, docela spufal in je vseh 12 odbornikov na naši strani. In očka Jaš, zdaj se vam nemškutarji smeji, da so vas tako na led speljali; od slovenske stranke pa zaslužite le zaničevanje.

Pozor! Opozarjamo na inserat „Osrednje banke čeških posojilnic v Pragi“ v današnji številki našega lista, in to banko z ozirom na njeno gospodarsko stremiljenje in čilo dosedanje zvezo z mnogimi slovenskimi denarnimi zavodi, s katerimi je skupno delovala za važen gospodarski procvit jugoslovanski, najgorkeje priporočamo.

Društveno gibanje.

Izobraževalno društvo Kostanje priredi v nedeljo popoldne 3. marca zborovanje pri „Rumašu“ na Korenu. Na dnevnem redu so skiptične predstave (potovanje ob Rivieri in skozi Rim). Ude in prijatelje društva vljudno vabi predstojništvo.

Dobrlavas. Napovedani prvi letni občni zbor izobraževalnega društva se zaradi sv. misi-jona v Št. Lipšu ni mogel vršiti. Zato se je preložil na prihodnjo nedeljo, dne 3. marca

1907. Na sporedu so predavanja, poročila odbornikov, volitev novega odbora in vpisovanje novih članov. Vrší se v „Narodnem domu“. Vse člane in prijatelje in prijateljice društva vabi k obilni udeležbi odbor.

Dopisi.

Celovec. Občni zbor slov. kršč. soc. delavskega društva za Celovec in okolico. V nedeljo, dne 24. februarja, je imelo naše delavsko društvo svoj letni občni zbor, ki je bil jasen dokaz, da je slovensko delavstvo v Celovcu na najlepšem potu napredka. Zborovanje je bilo napovedano ob 8 uri zvečer v dvorani rokodelskega društva, in ob tej uri je bila dvorana že polna. S poznejšimi prišlecí smemo računati do 200 udeležencev, ako ne več. Bili so večinoma sami Celovčani in Celovčanke, le z najskrajnejše slovenske meje, iz Timenice, je posetil slovensko celovško delavstvo novo ustanovljeni pevski zbor pod vodstvom g. Smodeja in iz Podljubelja, kjer se je vršilo popoldne zborovanje ondotnega slovenskega delavskega društva, je prišlo nekaj članov na celovško zborovanje.

Podpredsednik društva, g. Ravnik, otvori zborovanje s prisrčnim pozdravom vsem nazočnim ter poda besedo tajnikovemu namestniku, g. Tavčarju, da poroča o društvenem delovanju v preteklem društvenem letu. Društvo je priredilo poleg občnega zbora sedem rednih mesečnih zborovanj. Društveni odbor je imel 11 sej. Predavali so na zborovanjih: dr. Erlich, Ekar, Grafenauer, Majerhofer, Ravnik, Sadjak in Smodej. Društvo je priredilo igro „Divji lovec“, „Miklavžev in Silvestrov večer“. Sklenilo se je, da se praznuje god sv. Cirila in Metoda kot društveni praznik. Članov je imelo društvo 41 rednih in 27 podpornih. Društvo ima od 1. avgusta naprej svoj lastni dom v hiši družbe sv. Mohorja, Ksarske ulice, št. 30 in je nastanjenih v društvenih prostorih 14 društvenih članov. Skrbelo se je v društvu za vsestransko izobrazbo članov in članic. V ponedeljkih je bil kurz za pouk v nemščini, ob sredah pevske vaje, v četrkih svajalni kurz, ob petkih knjigovodstvo in korespondenca. Članice so imele svoje poučne sestanke ob nedeljah popoldne. Članic je nad 30. V društvu se je ustanovila „Čebelica“, katera izkazuje pri 85 ženskih in 25 moških vlogah nad 2000 K prihranka. Društvo ima 5 sob. Hišni gospodar je g. Knez, kateremu gre vsa hvala za skrbno nadzorstvo.

Podpredsednik g. Ravnik obenem blagajničar, poroča o društvenem denarnem stanju. Doneski članov iznašajo K 126.80, „Divji lovec“ čistega dobička K 86.35, Miklavžev večer K 149, Silvestrov večer K 28.37, doneski podpornih članov okrog K 600; vseh dohodkov je bilo 1778 K 28 vin, stroškov pa 1987 K 96 vin, torej primanjkljaja 209 K 68 vin, kateri pa se bo v kratkem pokrili. Stroški so zato tako veliki, ker se je moralo nabaviti sobne oprave za 14 oseb.

Nato se je vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili z vzklikom v odbor: dr. Erlich, Ekar, Jug, Ravnik, Tavčar, Vajucerl, Žagar; za namestnika: Martinjak in Repič; za knjižničarja Herman Komac; za nadzornika društvenih prostorov in strelskega kluba Poljanec.

Posebni predlog je nato stavil g. dr. Erlich, da naj se za članice določi mesečni prispevek na 20 vinarjev, ker imajo le poredko priliko dohajati v društvene prostore in uživajo veliko manj ugodnosti v društvu, kakor pa moški člani. Predlog se sprejme. Drugi predlog je stavil podpredsednik Ravnik, da imenuje občni zbor gg. dr. Brejca, dr. Erlicha, Legata, msgr. Podgorca ni knezoškof. kancelarja Vidovica častnim članom društva zaradi njihovih izrednih zaslug za prosopeh društva. Predlog je bil soglasno sprejet.

Nato je govoril društveni član g. Vajucerl o potrebi organizacije slovenskega delavstva. G. Vajucerl je prvokrat jasno nastopil kot govornik, a priznati mu se mora, da je dosegel popoln uspeh. Želimo ga le še večkrat slišati. Po govoru je nastopil timeniški mešani zbor pod vodstvom g. Smodeja ter zapel par lepih pesmic. Pevovodji in pevcem čestitamo na lepem uspehu. Le tako naprej ob skrajni naši meji in ne bo se nam treba bati, da je tam gori že vse izgubljeno. Nato se je oglasil k besedi g. Moškerc iz Ljubljane ter najprej izrazil svoje veselje nad zanimanjem, ki ga kaže žensko za naše društvo. Nadalje je govoril o strokovnih društvih ter izrekel mnenje, da v Celovcu še niso godna tla za taka društva. Povdarjal je veliko potrebo gospodarske organizacije, toda vse o pravem času. Navduševal je navzoče k krepkemu sodelovanju pri društvu ter zaključil z željo, da bi društvo

tako lepo napredovalo, kakor doslej. Ob tej priliki naj pripomnimo, da so gospodje, ki prihajajo k nam iz kranjskega, v svojih govorih vse „previsoki“ za naše poslušalce, kateri sicer potrebujejo tečne duševne hrane, toda v lahko prebavljivi obliki. Ne vemo ali je g. govornika razumela desetina poslušalcev. Ne verjamemo.

Pri prosti zabavi so nam zaigrali tamburaši, društveni pevski zbor, timeniški mešani zbor in slučajno se zišli moški zbor so zapeli po nekaj umetnih in narodnih posmi, nakar smo se razšli z zadovoljstvom, da smo preživeli lep večer v krogu slovenskega delavstva. Društvu želimo v novem društvenem letu najboljšega uspeha in najlepšega napredka. V to pomagaj Bog!

Dr. Angererjevo zborovanje na Stopici.

Dr. Angerer je napovedal na nedeljo, dne 24. februarja volilni shod pri Pekču na Stopici. Nekoliko čez 4. uro popoldne otvoril je zborovanje Johann Lepuschitz, sedaj menda agent v Beljaku, „im Auftrag des Bezirkswahl Ausschusses“. Nato je prosil dr. Angererja, naj povzame besedo. Dr. Angerer pravil nam je, kako hoče sedaj tužni položaj kmeta in delavca zboljšati. Pravil je, kako hoče on, če pride v državni zbor, vse stanove združiti, vsakemu prav storiti, da bodo v slučaju njegove izvolitve vsi med seboj srečno in zadovoljno živeli, bodisi meščan, kmet, industrijski ali pa tudi kmečki delavec. Za vse bi tedaj on zamogel prav storiti. V prvi vrsti hoče odpraviti zemljiški davek in namesto njega vpeljati progresivni dohodninski davek, tako da bi najnižje stopnje prebivalstva nič ne plačale davka in bi se davek plačal tem bolj, čim večji bi bil dohodek. Razmotrival je gospodarsko politične stvari in potem je šele prav rahlo prišel na „klerikalizem“, čez katerega je strahovito zabavljaj. O Slovencih ni nič govoril tudi pri celem zborovanju ni bilo slišati besede „windisch“, dasi nas sicer vedno s tem zmerjajo. O zakonski reformi ni nič govoril, pač pa o „freie Schule“. Pravil nam je tudi, da je sin nekega kajznika v „Mölltalu“ in da se je z njegovimi študijami sam naprej pripravil. Priznal je, da je bil od III. do VII. gimnazijskega razreda v Marijanišču. Govoril je zelo dolgo in bi še ne bil jenjal, če bi ne bili poslušalci že nevoljni. Zapazil je to nevoljo in je vendarle končal. Po končanem njegovem govoru bila je pavza petih minut. Posvetovali smo se našinci ali naj se mu kaj odgovori ali ne. Odsvetovali so, češ, da ni treba, saj tega profesorja itak poznamo. Oglasil pa se je vseeno za besedo g. Gastl. Vprašal je kratko Angererja, kako hoče on vse te reforme tako naglo izpeljati, da bi nam vsem koristilo, kako hoče on vse stanove, meščane in kmete, zjediniti in potem takem tako osrečiti. Blebetal je na to dr. Angerer ravno isto, kakor prej, tako da je nam pravi odgovor dolžan ostal. Za njim se je oglasil Truppe, Galijev kolar na Bregu. To je znan vsenemec, sploh cela ta hiša. V svoji modrosti je rekel, da ni mislil, da je predgovornik tako neumen, čeprav ima visoke (?) šole, medtem ko je on dovršil samo 2razredno ljudsko šolo. Napadel je torej predgovornika osebno. Kaj drugega ni povedal. Za tem govornikom napadel je g. Gastlna Dermuz p. d. Pekič (gostilničar, vsenemec) zopet le osebno ter povdarjal, kakšen „rückschrittlar“ da je in da trdovratno pri tem ostane, če prav bi videl pri tem pogubo mojega „gšefta“. Rekel je da je vse le proti nemštvu naperjeno. Oglasil se je g. Gastl le še toliko za besedo, da je dr. Angererju povedal, da je njegova kandidatura pri nas čisto zastonj, da Slovenci njega ne marajo in da mu izrekamo ne z a u p n i c o. To tembolj, ker še nemški kmetje onkraj Beljaka njemu ne zaupajo. Njegovi nastopi pri nas so čisto zaman in tako rekoč smešni, mi ga poznamo že davno po časopisih. Angerer se zopet oglasi ter pravi, da moramo tudi nasprotne liste brati, če hočemo resnico izvedeti. Klerikalnih listov, rekel je, je sama laž. Zanikal je, da so mu onkraj beljaški nemški kmetje izrekli nezaupnico. Resnica je, pravi, da so bili 4 občine za in druge zastopane občine proti njemu. Nato vstane Treiber, Drzovec v Dvorcu, in pravi, da je bil pri zborovanju imenovanih kmetov navzoč in da je resnica ta, da so 4 občine bile za in druge proti dr. Angererju. Za Trajberjem modroval je predsednik zborovanja, že imenovani Lepušic p. d. „ta obhaužvani“ Malej v Mlinarjah. Govoril je za „Fortschritt“ in proti „rückschrittlern“, tako je namreč nas Slovence zval. Mi Slovenci mu pa lahko in jasno povemo, da je od nas on največji „rückschrittlar“ v naši občini bil. Že dolgo let nas Slovence imenuje neumne, ali tako neumno kot vse modri in visoki g. Lepušic bivši Malej v Mlinarjah noben Slovenec ni „obhaužval“. Pekič naj pa

pazi, da Malijevevemu „Fortschrittu“ ne sledi; kajti dobro vemo, da ne stoji na posebno dobrih nogah. Govorili so potem še Matevž Wielitsch, p. d. maloški Cegnar, železniški čuvaj Križnar in učitelj Oschgan. Čudno je, da je Oschgan povsod zraven, če pride Aichelberg ali Angerer, kajti ta dva gospoda sta si ja nasprotnika, ali Oschgan se obema prilizuje; nobenemu se ne upa biti nasprotnik. — Udeležencev shoda bilo je 50. Med njimi dve tretjini Slovencev. Po Oschganovem govoru naznanil je Lepušic pavzo petih minut, a ko je videl, da se Slovenci odpravljamo domov, začel je takoj govoriti in se Angererju za njegove dobre govore zahvaljevati. Slovenci ga nismo več poslušali, ampak nekateri smo ali naravnost domov, drugi pa so šli v pritlično gostilniško sobo. — Angerer je na ta način popolnoma pogorel v „rajhu bindišarjev“. Potem naj pa gre v rajh henzollerjev, morebiti bo tam kaj uspeha imel.

Iz dobroselne okolice. (II. del. Konec.)

Otroci mi pišejo svoja imena po nemško spakedrana n. pr. Kol-lar, nemški š, č, g namesto k, Agnes nam. Neža, Theresia nam. Terezija, Johann in Georg nam. Janez in Jurij. Izjemo delajo stari in nekateri mlajši. Nekateri mislijo, da se mora, če se piše nemško, pisati Čuček — Tschutscheg, pa zakaj? Ali smem pisati Susel za Žužel? Nemec seveda tako kvari, pa vsaj mi ne smemo biti tako abotni! Res, da imajo naša imena marsikje še v krstnih knjigah jako žalostno podobo, da se Slovincu, ki je že „pri pameti“, kar studi jih videti, pa učitelji še tudi storijo svojo dolžnost, da se učenci naučijo krstna in pismena imena pisati pristno nemško, da bi naredili pristne Nemce s tem. Čemur sem se posebnost čudil, je pa to: Nikjer, tudi v bližini Celovca mi niso domači ljudje sami napačno izgovarjali svojega ali hišnega ali krajevnega imena, tu mi pa ta imena že kvarijo, izgovarjajo po nemškem „furmu“ češ: Tako imajo v kanceliji zašribano. Šola v zvezi s kancelijo! Morda se naši učitelji — Slovenci — germanizatorji — s takimi otročarijami še ponašajo, skoraj gotovo je to sad njih dela, pa tak sad seveda jim moramo kmalu uničiti. Učiteljev — ponemčevalcev jaz ne samo ne spoštujem, ampak jih imam še celo na sumu, da ne le ljudstvo, ampak že deco kvarijo, saj imam v tem oziru žalostne skušnje, samo razločiti nisem mogel, koliko ima pri kvarjenju šola deleža, koliko pa domača hiša in — občinska politika. Je par nemčurjev tu, ki so jako navdušeni za takega učitelja, če bi bil še tako malo vreden, da so le njih otroci „v nemških rokah“, in takih otroke tak učitelj nosi na rokah, slovenske pa sovraži — drugo pa si sami mislite. Kar je slabo (korumpirano), kakor je koroška nemškutarija, sploh ne more živeti drugače, kakor da kvari (od korupcije). Zato vse premalo sovražimo nemškutarijo, zlasti v šoli t. j. šolo ponemčevalko. „Corruptio optimi pressima“. Najhujše se pokvari narod naš, če se z ljudsko šolo pokvari nedolžna mlada srca deci. Naša šola je sovražnik v vrtu našem ali prav v družinski hiši. Mi bomo morali klicati začeti: Proč z nemščino! Govorili ste, kako je nemščina za nas i naše otroke dobra, potrebna, pa ni vam bilo za naš blagor, ampak vi skrbite za-se, nikakor za nas, ste volkovi v ovčji obleki, besede vaše so sladke, a nameni hudobni. Šolo hočemo imeti slovensko, čisto slovensko; z vašo krepasto nemščino s katero hočete samo hinavsko vrvati nam sovražnike naše, dušiti, kvariti, narod pokončati nas pustite pri miru; sami bomo določili po razmerah, koliko se naj naši otroci nemško učijo; saj imamo sami pamet; dobro si sami hočemo, vam nič več ne zapramo. Plevel ves vun iz vrta našega! — Zdaj pa še zmirom slišimo: Dobro je pa koj, če človek nemško zna. Če v Dobrolovas prideš v kancelijo, bi bilo že dobro nemško znati. Kakor da bi mi branili, da se otroci ne smejo v šoli nemško učiti; kakor da smo mi (narodnjaki, zlasti duhovniki) nevoščljivi, da bi se ljudstvo česa naučilo. Ne vidi še ljudstvo dosti, da v šoli tako ne delajo drugega ko nemščino vtepajo, pa so ravno zato otroci neumni. In nas zato zmirajo trapaste Slovence, zato v omiki in vsem zaostajamo. Naše ljudstvo je vendar tako nadarjeno; vsepovsod naše fante in dekleta občudujejo, v šoli pa taki buteljni! Kako to? Šola je kriva. Kdor ne dolži šole, ampak otroke, dela jim veliko krivico, pa je tudi butelj velik. Bil sem sam tako nepreviden, da sem očital otrokom. Oni pač niso krivi, da se tako dela ž njimi.

Kako se učijo pri l., sem vprašal kmeta, ki ima več pameti, ko navaden kmet. Odgovoril je: „Pri njem se pač naučijo kaj taki, katerim on (učitelj) že nikakor ubraniti ne more, da se ne bi naučili sami.“ Izvrstna kritika. Učitelj se v šolah nalašč uči učiti in to, se učiti je njegov

poklic. Jako zložno je pustiti in čakati, da in kako se talent razvije sam (kakor tele v hlevu, smreka v gozdu), potem pa tožiti, da otroci nimajo talentov. Učitelj je zato, n j e g o v o delo mora biti po največ, da se otroku dušne zmožnosti razvijajo dobro, da se otroci učijo, tudi slabo nadarjeni, da napredujejo. Sicer čemu bi bil poseben — tako ponosen — stan učiteljski? Potem ni treba tiste znanosti: metodike in pedagogike. Na naših šolah že mislim, da učitelji nič tega ne potrebujejo, ker zavržejo poglavito sredstvo: materni ali domači jezik. Zunaj pač vedó, da se z odraslimi mora slovensko (domače) govoriti, a v šoli, z otroci se govori v tujem jeziku. Čudovita pamet! Še manj velja nemčurska šola, ko učitelj, ki „ne brani“ učencem učiti se samim. Ona pač sili slovenske otroke v šolo, pa ne pusti govoriti, misliti, se učiti po naravi, zdravi pameti; ona še takim, ki imajo talente, duha, veselje, to, kar imajo, ubija, mori; prava trotamora ali morilka! Da vas, nemčurski starši, učitelji, gospodje okoli šolskih zelenih miz, prijatelje šole, ni sram! Kako se bahate z „Bildung“, Schul-freundlichkeit itd., pa kako nizko vas sodi — kmečka pamet, izkušnja!

Razne stvari.

Električna železnica na ledu. Petrograd je deloma zgrajen na otokih, ki jih tvorijo raztoki Neve, in sicer Velika in Mala Neva ter Velika, Mala in Srednja Nevka. Razun tega je izpeljanih med njimi še 20 kanalov. Vsled tega igrajo mostovi za promet veliko vlogo; vseh mostov je nad 150. A le malo mostov je zidanih ali železnih, večina mostov tvorijo tovarne ladje, ki pa se morajo pozimi, ko začne voda zmrzavati, odstraniti. Koncem meseca oktobra že navadno reke zmrznejo, naker se vrši ves promet za pešce in vozove do spomladi po ledu. Tudi tir za električno železnico položijo po ledu, in le redko kedaj se pripeti kaka nesreča.

Roparski napad na pošto. Neka banda, sestojeca iz 15 oseb je napadla v Varšavi poštno postajo v ulici Kritza. En uradnik je bil ubit, trije vojaki in trije poštne uradniki so bili težko ranjeni. Storilci so pobegnili. Doslej ni še znano, koliko denarja so roparji ugrabili.

Kolarski mojster Jurij Čarf v Velikovcu išče sposobnega in pridnega

učenca,

ki se takoj sprejme v uk.

Ústřední banka českých spořitelén v Praze Osrednja banka českých posojilnic v Prazi

uljudno naznanja, da ustanovi v najkrajšem času

podružnico v Trstu.

Čas, v katerem začne podružnica delovati, naznanjen bo pravočasno.

Strokovno gospodarske nasvete sprejema že sedaj označena banka ter prosi, da se ji pošiljajo siti v oddelek za podružnico tržaško pri centrali v Pragi.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonove, in
3. za življenje, oziroma doživetje, in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Glinjah, reg. zadruga z neomejeno zavezo, bode imela svoj

letni občni zbor

dne 17. sušca t. l., ob 3. uri popoldne, v hranilniških prostorih hiš. št. 8 na Trati pri Glinjah s sledečim sporedom:

- 1.) Poročilo delovanja l. 1906 in odobrenje letnega računa.
- 2.) Razdelitev čistega dobička.
- 3.) Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
- 4.) Sprememba pravil.
- 5.) Razni nasveti.

K polnoštevilni udeležbi uljudno vabi
načelstvo.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

posojilnice v Marija na Zili, kateri se boče vršil na praznik sv. Jožefa, t. j. dne 19. marca 1907, ob 3. uri popoldne, v župnišču

s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva in odobrenje računskega zaključka za l. 1906.
2. Volitev novega odbora.
3. Sprememba zadružnih pravil.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Poskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Vsi p. n. čast. župni uradi in samostani se najuljudneje prosijo, da ne naročujejo inozemskih izdelkov, kadar rabijo

stenje za večno luč

temveč si nabavijo novi cevasti stenj

„EXCELSIOR“

ki ima nasproti Guillon-stenju prednost, da gori tudi v manj vrednem olju. Cena škatlici, ki zadostuje za eno leto, je samo K 2.—. Nadalje priporočam popolne aparate za večno luč, kristalne svetilnice, najfinejše olje, stenje za večno luč à la Guillon, impregnirano oglje za kadilnice, kadilo, voščene sveče itd.

Viktor Iraš,

izdelovalec cerkvenih potrebščin,
TREIBACH (KOROŠKO).

Č. g. Filip Streiner, kn. šk. duh. svetnik, inspektor in župnik, piše v svojem pismu z dne 27. nov. 1906:

„Naznanjam Vam, da sem z Vašimi stenji »Excelsior« zelo zadovoljen. Goriijo tudi prav dobro v navadnem olju, mnogo boljše kakor Gersheimovi in Guillonovi. Ravno tako sem tudi zadovoljen z oljem in kadilom, ki sem ga naročil pri Vas.“

Čast. župni urad Polom na Kočevskem piše z dne 28. nov. 1906:

„Zahvaljujem se Vam za svoječasno pošiljko stenjev »Excelsior«. Ti stenji so zares uporabni tudi za manj vredno olje, v katerem francoski stenji ne goriijo. — Prosim, da mi pošljete . . .“

Modna trgovina.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu naznam, da otvorim z dnem

1. marcem t. l.
podružnico svoje trgovine
z modnim in oblačilnim blagom

na vogalu Kramarjeve ulice in
Novega trga poleg gostilne -
„pri detelji“ v Celovcu. - - -

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk ter obetam najsolidnejšo postrežbo ob najprimernejših cenah. — Vsi uslužbenci govore tudi slovensko.

Ravnotako priporočam tudi svojo glavno trgovino na Starem trgu, v novi hiši, šte. 23, v Celovcu.

Anton Renko.

FANT,

ki se želi izučiti v mesarski obrti in ki je zmožen tudi slovenskega jezika, naj se oglasi pri mesarju Alojziju Antomču v Borovljah na Koroškem.

Kupujte

PARAMENTE

le pri tvrdki

JOS. NEŠKUDLA

protokoliranem velezavodu za izdelovanje cerkvene oprave

v OLOMUCU.

Dobavlja paramente 20% cenejše od vsake avstrijske tvrdke. Dobavitelj Njene c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Izabele na Dunaju in 16 stolnih kapiteljskih cerkev v Avstriji in na Ogrskem.

V najem se dá
prostorna kovačnica

z vodno silo, ob deželni cesti od Lipice proti Rudi. — Več pove Gašper Kužnik v Grebinju na Spod. Koroškem.

Dr. Ferdinand Müller

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno

V Celoveu

Krammergasse šte. 1.

Vsem, ki se čutijo
opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje

Sanatogen

nov življenski pogum in življensko moč. Več kot 3000 profesorjev ga sijajno priporoča. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošurice razpošilja zastoj in poštne prosto Bauer & Cie, Berolin SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Vsem, ki nimajo

ali imajo le malo slasti do jedi, trpe na slabi prebavi, zapeki, gorečici, napihnjenju, preveliki tvorbi kiselin, glavobolu in želodčnih bolečinah, dosežejo z uporabo pristnih

Brady-jevih želodčnih kapljic

izvrstne uspehe. — Dobivajo se v lekarnah. — C. BRADY, LEKARNAR, DUNAJ I., Fleischmarkt 1-385, razpošilja 6 steklenic za K 5.—, 3 dvojnate steklenice za K 4.50 poštne prosto.

Išče se

za odvetniško pisarno v Celovcu mlad, priden fant, z lepo pisavo, ki je dobro dovršil vsaj ljudsko šolo, za pisarniška opravila. — Ponudbe pod „vesten pisar“ na upravnistvo „Mira“.

Prodajo se stare cerkvene orgle

za ugodno ceno. Orgle bi služile za kako majhno faro ali za kako podružnico. — Več pove cerkveno predstojništvo v Vogrčah, pošta Pliberk na Spod. Koroškem.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Poštne hran. račun št. 45.867.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6 ure popoldne, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dopoldne v lastni hiši št. 81.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4 ¹/₂ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod iz lastnega. Za naganje denarja so tudi položnice poštno-hranilničnega urada na razpolago.

Posojila se dajejo na hipotekarni kredit po 5 1/4% in na osebni kredit pa po 6%. Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica ima tudi svojo

podružnico na Jesenicah

v Hrovatovi hiši št. 96.

Uraduje se vsak dan, kakor v centrali. Vsled otvoritve karavanske železnice se nudi Korošcem ugodna prilika za sigurno naganje denarja.

Denarni promet v letu 1905 K 3,200.000. Stanje hranilnih vlog v letu 1905 K 1.877.859.